Nagyvárad, 1908. XIV. évfolyam 121. szám. Vasárnap, május 24.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 23.

Rendületlenül!

Szoborról hull le ma a lepel Budapestek: a Szózat költőjének szobráról.

Nem sablonos szobor ez: müvészi alkotás. Nem is felsőbb kegy emelte: a nemzet adta össze filléreit, a fillérekből lettek százezrek, a nemzet szeretetéből fakadt ragyogó szobor. A nemzet költőjének alakját a nemzet varázsolta ime ércbe.

Emlék az a szobor a multból? Vagy a jelen kegyeletének tanujele? Vagy utmutató a jövőre?

Mind a három együtt.

Vörösmarty óta voltak a magyar költészetnek ragyogóbb csillagai. Egyiknek-másiknak messze külföldre eljutottak sugarai. Vörösmarty megmaradt itthon; az ő fényét itthon nem homályositotta el egy uj csillag sem. Voltak nála nagyobb költőink, de nemzetibb költő nem volt egyik sem.

Megvan költészetében multunk keserüsége, a jelen küzdelme, a jövőbe rendületlen remény. Megvan benne a magyar szellemnek hagyományos jellege, szilárdan áll a multakon, nem csügged a jelen megpróbáltatásai közt s szemeit a magasabb hivatás prófétai öntudatával függeszti a jövőre: Lesz még egyszer ünnep a világon!

Igazi nagy költőinkben megtaláljuk a magyar ember, e nemes faj minden nemes jellemrovását. Petőfi költészete: a magyar ember dalos jókedve, szilaj szabadságszeretete. Szabadság, szerelem . . . kard és furulyaszó. Arany János költészete: a magyar lélek tisztasága, becsületes egyenessége, a nyelv müvészi zenéje. Jókaiban a téli esték kedves otthoniassága, keleti képzelet csapongásából fakadó mesélő kedve pattan ki. Pattog a tüz, szikrák szökkennek a levegőke s bohó képek szállanak a földben. Vörösmarty költészete: a magyar lelek vasárnapi, ünnepi hangulata. Nincs benne semmi köznapi. Gondolatai fönségesek, mint a minőket a templom fakaszt s a magyar nyelv ugy szólal meg költeményeiben, mint a gót ives templom bugó orgonája. Tömören fenségesen.

Vörösmartyt nem érti meg más, csak a magyar. Az ő ünnepélyesen emelkedett nyelvét idegenre forditani: lehetetlen. A forditás nemcsak idegenné teszi, hanem le is szállitja. Gondolat és kifejezés, magyar érzés és magyar nyelv nála elválhatlanok, egyik a másikkal összeforrt, egyik a másikat emeli.

Glóriát vont multunk fölé. Régi dicsőségről, hol késel az éji homályban? A honfoglalás, a török harcok, a nemzeti történelem véres lapjai babér koszoruval övezve jelennek meg költészetében s azóta hiába igyekszik egy hazugsággal üzérkedő tömeg megtépni a babért: nem bir vele.

A jelennek is ad virágokat. A mig e földön magyar ifjak szive dobban. »A merengőhöz« irt gyönyörü sorokat utána sóhajtja millió és millió fiatal lélek. A férfias munkakedv felfokozódik a »Gondolatok a könyvtárban« olvasása mellett; nincs szebben befutott pálya, mintha a végen emelt fővel mondhatjuk el: Ez jó mulatság, férfi munka volt. És mégis annyi nehéz munka közben hányszor kell felsóhajtania a magyar embernek ma is. Megnehezült az idők viharos járása fölöttünk! Érezzük a költő szavainak mélységes igazságát és jól esik vele együtt fajlalnunk a balszerencsét, a viszályt . . .

És mégsem csüggedünk! Az az ércember hagyott itt nekünk egy költeményt, a melynek minden sora, minden gondolata lángoló pallossal üzi ki a kétségbeesést. Egy vers, a melyben benne van egy mélyen gondolkodó költőnek és egy viharverte népnek egész lelke. A Szózat! A magyar ember második himnusza. Kölcsey Himnusza: imádság. Dallama lassu, ünnepi, templomi. A Szózat dallama: riadó. Gyors, változatos. Mintha válasz volna a Himnuszra. Isten, áldd

„TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Rózsák.

A rózsa, büvös illatával
A virágházat ellepi,
Bársonyfejét gyöngéden, lágyan
Zöld levelére fekteti.
— Rajongának érte, féltve őrzik,
Ugy él vidáman, gondtalan, —
De egy fuvallat érje szirmát:
A szép virágnak vége van . . .

A sziklarózsa szabadon nyil
Magas hegynek ormain,
Száguldó felhők átrohannak
Fakó, szintelen szirmain,
Nincs illata, a akja, csábja,
És ember, állat megveti,
— De áll szilárdan, mint a szikla,
S a vihar edzi, neveli!

Balla Miklós.

—

Késői virág*

Irta: **Kovács Lajos.**

A jöttével nem sok örömet hozott a tanito-családba az a vakarcs.

Azon csodálkozni épenséggel nem is lehetett, mert bizony egy kicsit késett az a falat vendég. Még jó, hogy az Isten senkinek sem róhatja fel bünül, Mégis mit nem mondottak az emberek; sok szóbeszéd eshetett miatta: mikor az eladó soron is tul volt az idősebb lány, a Magda. Igaz, mint a község tanitónője: a maga kenyerét ette, de mert otthon lakott, közvetlenül a családhoz tartozott. A kisebb lány is, Irma, már felnövésben levő volt, hasznát vették a háztartáz körül.

A két fiu közül az idősebb ott káplánkodott valahol egy alföldi városban, a fiatalabb is maholnap szárnyára kelt.

Furcsa volt na, furcsa, ez a meglepetés. A mester maga is kesernyésen mosolygott a kis jövevénynek s mit is tehetett mást, imádsággal enyhitette a keserüségét.

A tanitóasszony csak sirt ritt. Szégyenkezés szakgatta a zokogást s pirult még a saját gyermekei előtt is. A bánatát tetézte az, hogy Magda az első héten még ajtót sem nyitott rá; duzzogás vagy seemrehányás akart ez lenni?!... Avagy talán mégsem lehetett az vétkéül venni, mert a szivén régen ül a bánat . . . Nem sokra nézte magát az életet sem; a a szülők iránti hála füzte még ideje. Hej, pedig valaha m sképen is volt ám, éjeket is átvirrasztott édes, forró lázban, hévvel álmodozott s tervezte a jövőt . . .

De nem ugy lett. Megcsalta az álma, s ha tán nem is volt konok hazug minden szerelmi szó, mégis az előtte egyetlen »Ő« mással osztotta meg az életet . . . S mert tiszta és igaz volt a vágya, fájt is a csalódás. Hejh, Tasnády Kálmán! . . .

Irma inkább serénykedett s olykor-olykor csucsulygatta a falat porontyot.

. . . Elvégre is bele kellett nyugodni a változhatatlanba; különben sem volt az olyan elviselhetetlen, mint a milyennek eleinte látszott. A szülői szív szeretetben kincseknél többet ér, s jutott az uj csöppségnek is.

Az apja a hite még inkább az Istenhez kapcsolta. És igy az aggódó reménység mellé odaszegődött a bizalom is.

Az anya szive azonban csak el elfacsarodott, valahányszor azt a pici pólyát hontotta s göngyölte. A jövő fölött gondba merül. Az elmélyedésből felzavarta a baba sirása; olybá tünt fel neki, mintha visszaálmodná az ifjabb

* Mutatvány szerző »Buborékok« cimü kötetéből.

Valódi Panama-kalap 6 korona PFAFF-nál.

meg a magyart . . . és meg is áldja, de csak akkor, ha magad is hive leszel hazádnak, oh magyar! Itt a jövő záloga: Isten áldásában, magunk becsületes munkájában,

Nemcsak az az ércszobor: tizennyolc millió ember vallja, ünnepeken emelt fővel zengi: Az nem lehet, hogy hiába sorvadozzunk egy átoksuly alatt. Jönni fog egy jobb kor, mert jönnie kell. Ezt munkáljuk mindannyian. Te kivándorló, ki hazát akarsz cserélni, cserélj szivet is, ha tudsz: bölcsőd ez a föld és sirod is. És te lázadozó, tüntető tömeg, mely hazug próféták szavára annyiszor fogsz elvonulni négyes sorokban e tiszta lelkü ember szobra alatt, értsd meg örökké zengő szavát: ez a föld, melyen annyiszor apáid vére folyt, ez ápol s eltakar s a nagy világon e kivül nincsen számodra hely!

Oh, ne pusztán a főváros néma ékessége legyen az a szobor! Vörösmarty eszméi gyujtsák föl az országot; soha nagyobb szükség nem volt azokra, mint ma. Legyen a költészetből valóság, a költő igéjéből egy nemzet férfias tettre ébredése, a szobor pedig néma ajakkal is egy szót oltson a magyar lélekbe, egy szót, mely sziklánál szilárdabb alapja legyen a jövőnek: rendületlenül!

*

A bankenkét elhalasztása. Parlamenti körökben tegnap este azt a hirt kolpoltálták, hogy a bankszakértők meghallgatását az őszre halasztják. Ennek indokául azt hozták fel, hogy a magyar kormány legközelebb nagy kölcsönt akar felvenni és ezen operáció keresztülvitelének idejére a kül- és belföldi pénzügyi körök irritációját kerülni akarja.

—

Két nemzetközi egyezség. A hivatalos lap mai száma két törvénybe cikkelyezett nemzetközi egyezség szövegét közli. Az egyik a nemzetközi mezőgazdasági intézet létesitésére, a másik pedig a nemzetközi cukoregyezség egyik pótlására vonatkozik.

A függetlenségi párt konferenciaja.

A pénteki országgyülésen kimondott határozat után mindenki nagy dolgokat remélt, melyik a pártok belső életét zavarják majd meg. A tegnap esti értekezlet azonkan erősen megcáfolta ezt és bebizonyitotta, hogy a függetlenségi párt tömören együtt tart s az egész ügynek az volt az oka, hogy a képviselők nem voltak kellőleg informálva a tiszti fizetések felől.

A tegnap este tartott konferenciáról tudósitásunk a következő:

Az értekezleten Kossuth Ferenc, Wekerle Sándor, Apponyi Albert, Zichy és Günther minisztereken kivül mintegy 120 képviselő volt jelen.

Kossuth Ferenc megnyitó beszéde után Wekerle Sándor a tiszti fizetések dolgában elért eredményeket ismétli. Vivmánynak mondja, hogy a kezdés előbb a parlament elé kerül. Továbbá, hogy bárha a delegáció kezdeményezi a javaslatot a költségek megszavazásának tárgyalásánál csak a kormány által tervezett javaslat fogadtatik el.

Kossuth helyteleniti a tegnapi parlamenti incidenst.

Barabás Béla nincs ellene a tiszti fizetésemelésnek, azonban a közös felelősség alól senki se bujjék ki, javasolja, hogy a távollévők levélileg szavazzanak a költségvetésre.

Kossuth nem helyesli Barabás inditványát.

Apponyi kijelenti, hogy a kormány olyan becses munkát végzett, hogy megérdemli a bizalmat, annál is inkább, mert nem szabad az eredményt kicsikartnak feltüntetni.

Szentiványi kijelenti, hogy a tegnapi esetnek egyedül az volt az oka, hogy nem voltak kellőleg informálva a megállapodásról.

Kmetty Károly a városi tisztviselők fizetésrendezését előbbre valónak tartja, mint a tisztekét.

Gál Gaszton a függetlenségi párt elváltoztatásáról beszél, nem szavazza meg a költségvetést s levonja magának a konzekvenciákat.

Apponyi kijelenti, hogy elvfeladásról szó sem lehet.

Ezután még kisebb felszólalások után Kossuth szavazásra bocsátotta a költségvetést. A párt ellenében elfogadta a költségvetést.

Szükséglakások épitése.

Lukács Ödön városi tanácsos memorandumot nyujtott be a tanácshoz szükséglakások létesitése ügyében. Rámutat ebben arra a köztudomásu tényre, hogy Nagyvárad lakosságának csaknem negyedrésze tulzsufolt lakásokban él.

Ezen a kétségtelen bajon Lukács tanácsos ugy óhajt segiteni, hogy adjon az állam olyan segitséget, mint a gazdasági munkáslakások épitéséhez ad, épitsen a város az ipari munkások és a gazdaságilag gyenge más néposztályok számára ssükséglakásokat s azok lakóitól szedje be az épitési amortizációs kölcsönnek másik telét.

Tetszetős idea, — de csak első látszatra, Mert ha tovább vizsgáljuk a dolgot, rájövünk hogy a lakásszükséget éppen az ipari munkások folytonos sztrájkolása idézte elő. Nézzen körül a tanácsos ur a városban és meggyőződhetik róla, hogy ma nem folyik nagyobb épitkezés Nagyváradon, sőt kisebb sem. Az árak

---

éveket, mikor egyik az ölében, másik meg a térdén játszadozott s gyermekkacajtól haogzott a békességes tanitói lak. A könnyein át is csillogott szemében az anyai szeretet tüze, amint nézte, vonzódással emelte kebeléhez s a máig visszafojtott csókjaival elhalmozta azt a parányi arcocskát . . .

A vér sem vált vizzé, a Magda szivébe is melegség költözött a kicsike iránt, olyanforma érzés mint a minőt oly sok éven keresztül meggyászolt. Felzaklatott lelkének nyugalmat adott ez az érzelem, sőt a régi keserüség sem kinozta már ugy. Megtépett kebléken mintha édesülne minden eddigi fájdalom: a csalódás, a lemondás . . .

Komor hangulata derültebbé vált, magasztosnak látta a hátralevő életet, nem hallotta többé a halál szárnyának a suhogását . . . Nemes elhatározás izmosodott a lelkében, cserben hagyott életének meglátta a célját: ápolgatni s felnevelni ezt a késői virágot, Katinkát . . .

Ugy is lett . . .

— — — És boldogult a kis család, mert minden időkön át ismerőse maradt maga az Isten.

A mikor nyugalomba tért a mester, a közelebbi városba huzódtak, ahol még sem volt oly terhes a Katinka iskoláztatása.

Magda is nem hiába számitgatta müködésének éveit, nem sokára ott hagyta az önemésztő robotot és beköltözött a családhoz.

X . . . város egyik rendezett mellékutcáján szerényen huzódott meg a nyugalmazott tanitóék háza. Eleinte csak az öröm tanyázott ott. Onnan lépett oltár elé az Irma. De a késett bánat zudulva szakadt egyszerre: az érdemes mester elköltözött örök pihenőre . . . s csendes, szomoru lett az özvegyi ház . . .

És jóformán fel sem száradt a gyász könyüje, el sem némult a sirató szó: követte a sirba a férjét, az apát a hitves, az édesanya . . .

A busongás, a hosszu, mély gyász ránehezedett a megritkult családra . . .

Nem is volt az vétek, amikor ott nagysokára éledett a derü s pirkadt a verőfény.

A legifjabb hajtás bontogatta szirmait. Gyönyörü virág volt az a maga idejében: Hullámos hajának sötétje acélkékbe játszó, arca felső rózsaszirmü, szemei édesdeden beszédesek, ajka hasadó meggy, termete lágyan simuló liliomszál. Fehér volt a lelke, jóság a szive, olyan, aki várhat boldogságot, mert maga is nyujthat üdvösséget . . .

És mert eljött a kikelet, vágyott a napfényre. Valami névtelen érzés hajtotta, érezte csak, de nem értette meg.

És kirepült a Magda védszárnyai alatt.

A bálterem ki volt csinositva, tetszett is a szemnek. Ragyogtak a terem csillárjai, sugaraikat visszaverte a padló fénye. Virágszalagok kigyóztak a tükrök és képek körül, kellemes illat keringett le róluk s szállongot szerteszét.

A vendégek jöttek, gyültek.

A fiatalok parázs kacagása csengett-bongott a teremben, az ismerős, sétáló párocskák enyelgése összevegyült a kavarodásban.

A festői csoportnak pompás disze volt legszélén a Katinka, álmatag tekintetében megmegrebbent a forró érzelem . . . Ilyen helyen járatlan volt ő még; lám fel is tünt egy szemesebb fiatal embernek, aki nézte hosszan, igazán . . .

Tasnády Kálmán volt a figyelmes szemlélő. Büszke tartásán rokonszenves önbizalom látszott, mint a sivatagban elő puszták árva fáján, nyugodt tekintete nyilt, sokatmondó férfias arca mindenhogy érdekes.

Amint igy nézte katinkát, ugy találta, mintha valahonnan ismerőse lett volna . . . Még sem lehet, hisz az apja apróságai közt

Elsőrendü angol férfi divat
szabò üzlet.
PRÓKAY M.
Nagyteleki-utca 10. szám.
ahol már megérkeztek a legizlésesebben összeállitott angol és belföldi szövet különlegességek. Kitünő szabàs pontos kiszolgàlás.
Vidéki meghivásra bárhol megjelenek mintáimmal.

oly magasak, hogy a városi nyári szinkört 4—6 százalékos ráfizetéssel vállalják az épitészek. Igy aztán nem csoda, hogy nem épittet senki. Mit gondol a tanácsos ur, ha kényelmes lakást biztosit a város áldozatkészsége az ipari munkásoknak, akkor olcsóbban és jobban fogunk dolgozni?

Van még más szempont is. Azok a mezőgazdasági munkások, akikre a tanácsos ur hivatkozik, magyar hazafiak, érdemesek arra, hogy a magyar állam áldozzon értük. Mondhatjuk-e ezt vajjon azokról, akik a magyar zászlót sem tisztelik?

Ha minden uton épittetni akar a tanácsos ur a várossal, hát ha lesz pénz, épitsenek a városi szolgák, kézbesitők, rendőrök, tüzoltók számára. Vagy ha ad az állam pénzt rá, épitsenek a vasuti alkalmazottak, posta-távirda szolgák s más effféléknek. Ennek van értelme Ez is szociális jótétemény lenne, a lakásmizérián is segitene, a nemzeti állam is látná annak méltó gyümölcsét. De hogy idegenek számára épitsen, mikor magának sincs pénze iskolákat sem, meg vizvezeték bővitésre és csatornázásra sem, az legalább is érthetetlen luxus lenne.

Lukács tanácsos előterjesztésének érdemleges része a következő:

Városunk lakásviszonyaink felderitése céljából az adóösszeirás alkalmával a városi adóhivatal kiküldötteivel az általam megadott utasitás szerint egy lakás statisztikát készittettem. Ezen lakás-statisztika eredményei szerint Nagyváradon találtatott 11780 lakás, összesen 18772 szobával. E lakások közül egyszobás lakáz volt 7993, kétszobás 2140, háromszobás 847, négyszobás 420, öt, vagy ennél több szobás 330. Ezen lakrészekből zsufolt 1571, tulzsufolt 2737 lakás. Zsufoltnak minősitettem azokat a lakásokat, amelyeknél egy szobára három személy, tulzsufoltaknak pedig azokat, amelyekben egy szobára 4 személy esik.

Ezen lakás statisztika, amely világot vet a vagyon rétegeknek mikénti elhelyezésére is, igen szomoru adatokat tár fel, mert megállapitható belőle, hogy Nagyváradon zsufoltan lakik 4713 személy és tulzsufoltan 10948 személy, vagyis a legutolsó népszámlálás adatai szerint a lakosság 20—35. §-a. Ez eredmény annál szomorubb, mert a statisztika szerint a tulzsufoltság sem közrendészeti, sem közegészségügyi szempontból meg nem felelő egészségtelen lakásokban észlelhető.

Az itt felsorolt statisztikai adatok azonban kötelességünkké teszik, hogy a lakáskérdés megoldásával itt, Nagyváradon behatóbban foglalkozzunk.

Tudatában vagyok annak, hogy az ilyen lakáskérdés megoldásánál a legnagyobb feladat a társadalomra hárul, a városnak és az államnak e kérdésben az iniciálé szerepen kivül a segitő szerep jut osztályrészül. Miután azonban társadalmunk vezető egyéneinek sok irányu lekötöttsége, sok irányban való igévybevétele, vagy talán a vezető elem érzéketlensége nem nyujthat reményt arra, hogy a kérdést a társadalom vigye a megoldáshoz közelebb, ennélfogva nekünk mint hatóságnak kötelességünk, hogy e tenintetben a szükséges intézkedéseket megtegyük.

Ismerem teljesen városunk pénzügyi helyzetét s tisztában áll előttem, hogy még az ily irányu és terjedelmü lakásügyi akcióhoz sincs meg városunknak a megfelelő pénzügyi ereje. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy minden e téren jelentkező feladat teljesitéséről letegyünk, de tiszteletteljes nézetem szerint követnünk kell azt az utat, amelyet maga az állam ezen szociális közszükséglet kielégitésére kijelöl, illetve a gazdasági munkásházak épitésének állami támogatására törvényhozásilag megállapitott. Az államhoz kell tehát fordulnunk, hogy megfelelő segélyezéssel ezen vállalkozásunkat sikeressé tegye. Rá kell mutatnunk arra. hogy a lakásviszonyok kedvezőbbé tétele a városokban sokkal égetőbb kérdés, mint a községekben és falvakban és ha itt, ezeken a helyeken az épitkezési tőke évi törlesztési kamatának két és fél százalékát az állampénztár terhére folyósitja, akkor ez sokkal indokoltabb és szükségesebb a városokban és különösen Nagyváradon, ahol a lakás-statisztika szomoru adataiból közállapotainknak rendkivüli elhanyagoltságára lehet következtetni.

Tisztelettel kérem tehát a tekintetes tanácsot, méltóztassék a tekintetes törvényhatósági bizottság előtt javaslatba hozni, hogy közállapotaink feltárásával feliratilag kérje a m. kir. kormányt, miszerint városunkban szükséglakások épitéséhez a megfelelő segélyezést helyezze kilátásba, illetve ily irányu vállalkozásunkat a házépitésre felveendő amortisatiós kölcsön törlesztési részlete legalább 1 és fél százalékának a kincstár terhére történő átvállalásával anyagilag támogassa.

Amennyiben Nagyvárad városa e segélyezést megkapja, ugy tiszletteljes véleményem szerint, akciónk sikere biztos, mert az épités tőke törlesztéséhez két és fél százalékot a lakások bérösszegéből is nyerhetnénk s igy Nagyvárad városát a kijelölendő telek értékén kivül előreláthatólag csakis az amortizatiós épitési tőke 1 százaléka terhelné.

Igaz, hogy ezzel városunk törvényhatósága évtizedekre terjedő kötelezettséget vállalna magára, de azt hiszem, hogy ez nem oly nagy áldozat, amelynek meghozatalától visszariadnunk kellene, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az az áldozat gyümölcsöző befektetés, amely dusan megfogja hozni kamatait, a közviszonyaink javulásában a társadalmi béke megalapozásában, városunk fejlődésében s igy közvetve a nemzeti termelésben is.

Ily irányban kifejtendő aktiónkkal azonban még nem lesz végleg megoldva az a feladat, amely a lakásügy megjavitáss terén reánk hárul. További teendőink lesznek a lakásnyilvántartásnak az üres lakások nyilvántartásának, zz egészségtelen lakások ellenőrzésének és felügyeletének berendezése, melyekre vonatkozólag javaslataimat később fogom megtenni.

A vizmizéria.

Vannak elemi igazságok, melyeknek a kikutatására kár csak egy muló pillanatot is az eszünket megerőltetni, mert annyira szembeszökők, hogy lehetetlen azokat meg nem látni.

Ilyen elemi igazság az is, hogy Nagyvárad vizzel való szakadatlan ellátásának egyedüli biztos módja a *vizmü kibővitése*. Itt nem használ

---

maradt s hasonló emlékkép nagyon régi. Előtte csak a szembeötlő hasonlatosság volt bizonyos.

És ez Kálmánt jóleső érzésben nyugtalanitotta s félrevonult hát a terem egy szögletébe, ahol rendezgette a gondolatait: hogy is kezdje?! . . .

A cigány gyantázott, bele is kapott egy közismert nótába és táncra perdültek azon a párok. Kálmán is ott ropta Katinkával Aki látta őket, gyönyörködött bennök, csak Magda könyezett . . .

. . . Mig a parázs ütemeken lobbanásba éledt a fiatal szivek tüze. mig a Katinka keblébe valami perzselő melegséget öntött a Kálmán suttogó vallomása, addig a Magda lelkében szörnyü küzdelem viharozott . . . Gondolatai kergették egymást: ime, most mutatkozott be ez ifju, ezt a nevet mondta magáénak: Tasnády Kálmán . . . És hogyha egy szóval sem emlit fel nevet, nem kiolvashatnám egy tekintetéből?! . . . Szakasztott olyan arc mint aminőt nem tudok feleoni . . . pedig-pedig érdemtelenül, hiába . . . És *annak* az ija fija, mije közeledik az én őrizettemhez?! . . . Nem, erős leszek! . . .

— — Mikorra a bálból haza értek, közelgett az éjfél. Otthon Katinka kipirult arccal, telreismerhetlenül rokonszenves hangon hozta szóba Kálmánt. Apróra elmondotta a most tőle hallottakat. Az apja tragikus halálát, az árvaságát, mindent ami jogászkodásáig. Meg azt, hogy ha Lálmán megteszi holnap a kikért látogatást, egy érdekes arcképet is elhoz, amely alatt fakult már az aláirás: Magdus . . .

Katinka lepihent s szemére szállt az édes álom. Álmodott is. Szines álmai bájos arcára rajzolódtak, szendergése közben elragadó volt igy a hótiszta, lágy párnákon . . .

De maga nem nyugodhatott, kinozta az emlékezés s amint szótlanul nézte azt a szépséges gyermeket . . . zokogott csendesen . . . Megelevenedtek agyában a már egyszer eltemetett emlékek, maga előtt látta egykori bálványát, szerelmét, annak egyetlen gyermekét . . . szemében kigyuladt a szenvedély lángja . . . Ingadozott s ugy érezte, hogy a Katinka iránti, szinte anyai szeretete homályosul s választófalul emelkedik közéjök: ha a szeretett férfi árváját is védelme alá vonja . . . Lelkének egyensulyát visszaállitotta a józanabb szeretett, amit örökségül az apjától kapott: őrködni fog a Katinka utja felett, távol fogja tartani Kálmántól, mert a perzselő ábrándozás Katinkát is hátha . . .

Itt magára gondolt s gyötörték a mult képei, a kiolthatatlan érzés, a rajongás egy férfi iránt, az izzó gyülölet egy soha nem látott nő ellen . . . pedig ezeknek már nyugalmas ágya az anyaföld, künn alusznak réges-régen, ketten, csendesen . . .

A könyek hullása enyhülést adott, a gyötrődést felváltotta az engesztelődés, ez hivta a Magda szemére az álmot. Mielőtt lenyugodott, homlokon csókolta azt az álmodozó gyermeket. Meg is mozdult a mosolygó, rózsás ajak s azt suttogta: Kálmán . . .

Az először nyiló két sziv, a Katinka meg a Kálmán szerelmének ta uja lett az Isten is. Hamarosan felszáradtak a Magda könyei, ajkának vonaglásai mosollyá simultak, s azt érezte, hogy Katinka és Kálmán oly egyformán közel állnak a szivéhez, hogy nem tudja melyiket is szereti hát jobban . . .

Ez az érzes kárpótolta azt a sokat megkönyezett multat . . .

ENERGIN

Y EGÉSZ DOBOZÁRA 2.50 KORONA.

Kapha ó a gyógyszertárakban, de biztosan az

ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT,

mely 6 dobozt bérmentesen szállit.

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztitó szer.

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitünő eredménynyel kipróbálva!

GYERMEKEKNÉL: Sietteti a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztositja a csontok és izmok ép fejlődését — javitja és rendezi az emésztést.

FELNŐTTEKNÉL: Utólérhetetlen vérképző, gyengélkedőknél erősitő és mirigyoszlató szer, — melbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegiti a gyógyulást.

semmiféle okoskodás, semmiféle rendőri hirdetmény, *ennek meg kell lennie és meg kellett volna már tennie évekkel ezelőtt*. Az erre szükséges pénzt a városnak *oló kell teremtenie*, mint a hogy a más házában lakó embernek a házbért elő kell teremtenie, ez elsőrendü szükséglet, melyet ha máskép nem lehet, egyéb szükségletek háttérbe szoritásával *ki kell elégiteni*.

E helyett azonban mit kell látnunk és tapasztalnunk ?

A városi rendőrkapitány tudatja a lakossággal, hogy vizet csak ivásra, főzésre, mosásra szabad nasználni, de sem fürdésre, sem az udvar és kert locsolására, mertha az e rendelethez való alkalmazkodás ellenőrző közegek az ellenkezők veszik észre, érzékeny pénzbüntetéseket fog kiszabni!

Hát nem érti-e a rendőrkapitány ur, hogy ez a rendelete, először is furcsa, másodszor igazságtalan, harmadszor kivihetetlen, negyedszer pedig nem segit a vizhiány megszünte tésén.

Mit mondanának ahhoz, ha a polgárságnak eszébe jutna, hogy ő is meggyőződik, nem pocsékolják-e a városi közegek a drága vizet? Mindenesetre a következőket tapasztalná: vizvezetéki vizet használnak az aszfalt locsolására, a szeszgyárak üstjeinek megtöltésére, a honvédhadapródiskola betonnal kifalazott nagy vizmedencéje tartalmának sürü megujitására holott mindennek szüretlen Körözsvizet leh tne s kellene is használni. Pedig mindez a rendőrkapitány tudatával és szeme láttára történik.

Meg aztán, miyen jogon követelnek és hajtanak be a polgároktól vizdijat, mely pláne most a májusi stajgerolás következtében mindenütt jelentékenyen emelkedett és ha mega adályozzák abban, hogy a szintén nem csekély költséggel létesitett és fentartott kerteket és udvarokat rendesen locsolják és hogy a meleg időszakban oda haza megfürödhessenek. Hát a levegő tisztaságára, fölfrissitésére és az egészség megóvására nem kell-e ügyet vetnünk? Avagy szándékosan idézzünk-e elő járványos betegségeket, mint ahogy csak nem rég Sopronban Pécsett, Kolozsvárott, Besztercebányán, Szombathelyen s egyebütt keletkeztek. Hiszen csak tőlünk függ, hogy a mostaninál akár 3-szor akkora vizmennyiség szolgáltatására alkalmassá, tegyük a mi vizmüvünket — csak ne kapkodjunk ide-oda s tartsunk észszerü sorrendet a létesitendő közmunkák sorában, melyek között a *vizmü minden okoskodása ellenére a legelső helyet foglalja el.*

Minden percnyi késedelem kiszámithatatlan kárral jár, melytől semmiféle rendőrkapitányi rendelet meg nem óvhat bennünket. Ha a szivó készülék megtalál romlani, mert mindig az utolsó cseppig szivják ki a vizet, akkor mi is ugy járunk, mint az oktalan fösvény ember is kétszer költhetünk arra, amit ha azonnal szedni láttunk volna olcsóbban is el lehetne volna érnünk.

Végül ha a házi kerteket nem engedik meg locsolni, akkor szállitson a város a beszedett vizdij fejében minden olyan házhoz hordóval szüretlen Körözsvizet, nehogy ezek a kertek elpusztuljanak, mert tudvalevő dolog, hogy a régi kutakat is a város hányatta be, onnan tehát nem lehet többé egy csöpp vizet sem kapni.

Általában véve okos, körültekintő, gyors és igazságos eljárást kérnünk a fenyegető vizhiány elháritására ne a polgárakat reáljuk, hanem gyökeres orvoslással segitsünk!

A tisztviselők lakbére.

A tisztviselők lakbérügye végre abba, a stádiumban van jelenleg, hogy már november 1-én biztosan megfogják kapni a lakbértöbbletet. A várvavárt lakbérrendezés tervezete tegnap érkezett meg a pénzügyigazgatósághoz. A tervezet hire gyorsan terjedt el a tisztviselők között s az állami tisztviselők nagy örömmel is fogadták.

A tisztviselőknek már ez év május hó 1-ére meg volt igérve a lakbértöbblet, azonban május 1-re hiába várták, nem kapták meg. A tegnap érkezett tervezet szerint nem május elsejétől, hanem november hó 1-től kezdődőleg lép életbe a felemelt lakbér.

A tervezet szerint minden olyan város a főváros és Fiumén kivül, ahol vasuti üzletvezetőség, vagy hadtestparancsnokság van a tisztviselők 90 százalék lakbértöbbletet kapnak. Azokban a városokban pedig, ahol sem üzletvezetőség, sem hadtestparancsnokság nincsen, azonban a város forgalma és népesedése, de a helyi viszonyok olyanok, hogy lakbérjavitást igényelnek, a tisztviselők 80 százalékot fognak kapni.

E szerint a lakbérilletmények november 1-től már a javitásokkal együtt lesznek kiutalva. A javitás igen tekintélyes összeget tesz ki s nagyon megfogja könnyiteni a megszorult tisztviselők helyzetét. A felemelt és az eddig élvezett lakbérilletmény táblázatot adjuk a következőkben:

	A régi lakbér:	Az uj lakbér:
V. osztály	1400 k.	2250 k.
VI. »	1120 k.	1600 k.
VII. »	840 k.	1280 k.
VIII. »	700 k.	1040 k.
IX. »	560 k.	800 k.
X. «	490 k.	720 k.
XI. »	420 k.	640 k.

A lakbértervezet sehol sem tesz említést róla, hogy az uj lakbérilletmények a megyei tisztviselőket megilletik. Ez a figyelmen kivül hagyás érthető elégedetlenséget szült a megyei tisztviselők között, akik elhatározták, hogy az esetben, ha az uj tervezet tényleg mellőzi őket, az egész tervezetet megfogják felebbezni a közigazgatási birósághoz, mert az 1904. évi X. törvénycikk I. szakasza szerint a megyei tisztviselőket ugyanolyan illetmények illetik meg mint az államiakat.

A tervezet megérkeztének öröme csak pillanatig tartott s alig jutott ki a közönség köré, már is rettenetes ellensége támad. Szinte pillanat alatt terjedt a hir, hogy a többlet alapjain a házigazdák emelni fogják a lakbért. Ez e hir érthető elkeseredést is szült, a menynyiben már most is alig magas a lakbér, hogy szinte sok helyen valóságos uzsorának lehet mondani.

Ha a házigazdákról elterjedt hirek be is fognak válni, akkor a tisztviselők cseberből vederbe jutottak s az állam nem a tisztviselőkán segitett, hanem a házigazdák jövedelmét növelte. Ezuttal azonban nem fog olyan galaos lenni a tisztviselői kar és nem fog a legelső szóra emelést fizetni, hanem igenis felveszi a harcot és akkor rövid idő alatt megvalósitja a tisztviselő telepet.

A tisztviselők áliáspontja igen érthető, mert jelenleg a lakbérre fizetésük jó részét ráfizetik s a javitás csak ezt pótolja. Előreláthatólag nem fog kenyértörésre kerülni a dolog s házigazdák nem fognak stájgerolni, hanem békésen fognak megegyezni a tisztviselőkel.

Borzalmas szerencsétlenség a pályaudvaron.

Tegnap délelőtt 11 órakor hátborzongató szerencsétlenség történt a pályaudvaron, ahol egy ember életét is veszitette.

A pályaudvaron a Fiumei Petroleum Tisztitógyárnak fiók telepe van. A telepén egy régi szivattyus kut áll már évek óta anélkül, hogy azt használná valaki. A kut az idők folyamán el is romlott, azonban a vizvezeték fölöslegessé tette a kutat és azt nem is javittatván ki. A mostani vizmizéria miatt a telep a kutat meg akarta csináltatni.

A kut kijavitását Sipos Béla lakatosra bizta a telep vesetősége. Sipoz a kut kijavitását fel is vállalta s hozzá is kezdett a munkához. Pár nappal ezelőtt bontotta szét a kut vas alkatrészeit. hogy azt felszinre hozva fogja kijavitani.

A kut 20 méter mélységü s mivel már nagyon régen van lezárva, a mély gödörben különféle gázok fejlődtek ki s a levegő is megromlott. A lakatos a kutat előbb a rossz levegőtől tisztitotta meg s azután bontotta szét a mélységben levő vas részeket.

Tegnap reggel minekutánna elkészült a javitással, a vasrészeket vissza akarta helyezni a kutba. Most azonban elmulasztotta a szokásos óvintézkedéseket megtenni. A mély kutba ugy szállott le Sipos, hogy dereka körül nem kötött biztositó kötelet s a kut mélyét sem tisztitotta meg a gázoktól.

A lakatos a kutban dolgozott, mig fent egy tanuló állott és gazdája utasitásait követte. Déli 11 óráig dolgozott lent Sipos, mikor egyszerre megszédült, belezuhant a kutba. A szerencsétlenséget a tanuló azonnal jélentette Gazdag Sándor gondnoknak, aki összegyüjtötte a közelben lévő munkásokat s a kuthoz sietett s hogy kimentse a lakatost.

A kutnál azonban áenki sem mert vállalkozni arra, hogy lemenjen. Borzalmas pillanatok voltak ezek. A kut mélyéből hallani lehetett a szerencsétlen ember segélykiáltásait, amint az folyton gyengül s fent az emberek tétlenül rémülten néznek hol a fekete mélységbe, hol egymás arcára. A kutból mindég gyengült a kiáltás mid végre egészen csend lett.

Az esetről értesitették a mentőket, akik ki is siettek azonban a kutba nem tudtak leszállani, mert nem volt felszerelésük. A tüzol-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szamárköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kinálnak, kérjen mindenkor *„Roche" eredeti csomagolást.*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche"

Kapható orvosi rendeletre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenkint 4.— korona.

tók jöttek ezután s ezek közül Nagy Károly füstálarccal lement a kutba.

A mélységben meg is találta a hullát és azt a lebocsátott kötélte erősitette. A kötél gyenge volt s mikor már félig fent volt már hulla, akkor elszakadt s a tetem borzasztó zuhanással esett vissza. A tüzoltó ekkor pihenni jött fel s aztán ismét lebocsátkozott A második leereszkedéskor sikerült felszinre hozni a hullát.

A szerencsétlenségnél megjelent dr *Barna* Armin tiszti orvos konstatálta, hogy a halált fulladás okozta. ami azonban nem a viztől következett be, hanem a kutban összegyült mérgesgázoktól.

A hullát a hullaházba szállitották.

UJDONSÁGOK.

Keresztjáró napok.

A régi szép szokáshoz hiven a most a következő három napot: hétfőt, keddet és szerdát a katholikus egyház ájtatosságba merülve tölti; a hivők könyörögve járnak egyik templomból a másikba, esdve a Mindenható áldását.

Ezen magasztos ájtatosság onnan ered, hogy az ötödik században, 469 táján Franciaországot számos csapás sujtotta. Villámcsapások, nagy földrengések s betegségek pusztitottak. Mindenki az Ur akaratát látta e csapásokban s Vienne szentéletü püspöke 3 napi bőjtöt és közájtatosságot rendelt el. Es a csapások Franciaországban megszüntek. Ennek az eseménynek hire ment hamar azt egész világon s a közájtatosságok elterjedtek.

A »keresztjáró« nevet onnan nyerték e napok, hogy faluhelyen nem lévén több templom, rendesen a határban levő kereszthez vonultak körmenettel.

Nagyváradon a három napi ájtatosság a következő sorrendben fog megtartatni.

Hétfőn, május 25-én a körmenet a székesegyházból indul ki az Olaszi plébánia-templomba, ahol ünnepélyes szentmise és szentbeszéd lesz.

Kedden, május 26-án az olaszi-i plébánia-templomból a premontrei rend templomába megy a körmenet s ott lesz az ünnepélyes szentmise és prédikáció.

Szerdán, május 27-én a Szent László-templomból a kapucinus zárda templomába vonul a körmenet s ott lesz szentmise és szentbeszéd.

Mindhárom nap reggel 8 órakor kezdődik az ájtatosság. Kedvezőtlen idő esetén hétfőn az olaszi-i plébánia-templomban, kedden a premontrei és szerdán a kapucinusok templomában lesznek megtartva az ünnepélyes istentiszteletek.

—

* **Bérmálás az egyházmegyében.** Az idei bérmálás már e hó 31-én kezdetét fogja venni. A folyó évi bérmakörutat Fetser Antal felszentelt püspök fogja végezni. A bérmálás szentségének kiszolgáltatása a következő sorrendben fog megtörténni Május 31-én és junius 1-én Endrődön. Junius 2 án Gyomán. Junius 3-án Mezőberényen. Junius 4-én Békésen. Junius 8 án Biharpüspökben. Junius 11 én Tótteleken és junius 14-én Mezőkeresztesen. A felsorolt helyeken már készülnek a bérmálás szentségének felvételére.

* **Kossuth-szobor Nagykárolyban.** Legujabban Nagykároly város lelkes polgársága állitott szobrot Kossuth Lajosnak. A szobor leleplezési ünnepélye május 28 án lesz, amikor a városok és vármegyék is képviseltetni fogják magukat. Nagykárolyból tegnap érkezett meg a meghivó Biharmegye alispánjához. A leleplázési ünnepélyen a képviselőház nevében Szentkirályi Zoltán képviselő, görcsöni lelkész fog koszorut tenni a legujabb Kossuth-szoborra.

* **A tizenharmadik gyógyszertár.** Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága tegnap tartott ülésében foglalkozott a XIII-ik gyógyszertár ügyével. Dr Konrád Márk elnöklete alatt dr Baróthy Akos, dr Vucskics Gyula, dr Berkovits Miklós, Hankovits Ferenc, dr Mayer László, Stark Gyula, Gerő Armin, dr Altmann Jakab, dr Kazay Kálmán, dr Nemes Aron, dr Munk Béla, Alexander Lajos, Grósz Sándor és dr Cseresnyés Béla jegyző. Dr Baróthy Akos v. főorvos bemutatta a tanács átiratát, hogy Szent János-utcára a 13-ik gyógyszertár engedélyezését tizen kérték s a szakbizottság véleményét kéri a tanács, hogy szükség van-e ezen uj gyógyszertárra. A főorvos javasolta, hogy a közegészségi szakbizottság a 13-ik gyógyszertár engedélyezését javasolja. A környék lakossága külön kérvényben kéri a minisztert, hogy az engedélyt Csanády Kálmán gyógyszerésznek adja. Többen felszólaltak, hogy a szakbizottság Csanády Kálmánt ajánlja. Bár mindnyájan helyeselték a lakosság kérelmét Csanády Kálmán érdekében, de az a szakbizottság hatáskörén kivül esik. A gyógyszertár engedélyezését, tekintettel a lakosság által beadott kérvényre is, a szakbizottság véleményezte.

* **Orbán napja.** Holnap lesz az utolsó nevezetes dátum a naptárban a gazdák részére. amelytől félnek. A régi megfigyelések szerint Orbán napján nem ritkaság a hideg, amikor a gazdák reménységét tönkre teszi, vagy legalább megtizedeli a fagy. Most azonban aligha hoz ilyen veszedelmet Orbán, mert éppen az a kellemetlen, hogy kánikulai hőség uralkodik s inkább esőre szomjuhoz a nagyon szépen indult vegetáció.

* **A főorvos szabadságon.** Dr *Baróthy* Akos városi főorvos négy heti szabadságát holnap, hétfőn kezdi meg s távollétében dr *Mayer* László tb. főorvos látja el a főorvos látja el a főorvosi teendőket.

* **A fürdővasut tárgyalása a miniszteriumban.** A fürdővasut épitésének engedélyezésével most már a kereskedelmi miniszteriumban is foglalkoznak. Holnap, hétfőn lesz a miniszteriumban a beterjesztett tervek alapján a vasutvonal müszaki tárgyalása, amelyre a tervezők képviseletében *Reichl* Henrik és az összes technikai érdekeltek hivatalosak. Ezután még e hónap folyamán megtartják a kereskedelmi miniszteriumban a végleges engedélyezési tárgyalást, s igy junius hó elején hozzákezdhetnek a fürdővasut épitéséhez.

* **Dr Kazay Kálmán felgyógyult.** Egy fél év óta sulyos betegen feküdt dr Kazay Kálmán orvos, sőt hosszu betegsége alatt többször olyan hirek keringtek a vig kedélyéről ismert és kedvelt orvosról, hogy menthetetlen. Dr *Fráter* Imre kórházi igazgató főorvos buzgó fáradozásának azonban sikerült megmenteni s tegnapelőtt gyógyulva hagyta el a kórházat. Jó kedélye azonban nem hagyta el Kazayt s tegnap már részt vett a közegészségi bizottság ülésén s mintha mi sem történt volna a félév alatt, iémét derültséget keltett kartársai között sziporkázó jókedvü megjegyzéseivel.

* **A nőipariskola kiállitása.** Már emlitettük, hogy Szedlarikné Dudinszky Anna nőipariskolai igazgatónő a vezetése alatt álló nőipariskola által előállitott szebbnél-szebb kézimunkákból vásárral egybekötött kiállitást rendez. Hogy a törvényhatósági bizottság tagjai személyesen meggyőződhessenek az iskola müködéséről s hogy az megfelel-e a hozzá füzött várakozásokról, külön meghivta a város törvényhatóságának összes tagjait, május 25-én délutánra az iskola helyiségébe.

* **A péntek éjjeli tüz.** Tegnapi számunkban röviden irtuk, hogy a Külvároson Hattyu-utcában rettenetes tüz pusztitott, mely öt házat hamvasztott el. A tüzről ujabban a következőket adjuk. A tüz éjjel fél 12 órakor keletkezett Glück József szénaraktárában. — A szénaraktárról átcsapott a szomszédos házakra, majd a Kápolna-utcára és elhamvasztott öt lakóházat a mellék helységekkel együtt. Elégett Glück József, Bereczki József, Pozsár András, Polecsek Imre háza. A tüzről a tüzoltóság idejében értesült, azonban nem tudta a jelzést és előbb rossz helyeken járt s csak nagy késéssel érkezett a helyszinre. A tüz oltásnál már nagyban dolgoztak a tüzoltók megérkezésekor a tüzérek és a huszárok, akik ki lettek vezényelve. A megfeszitett munka dacára is csak nehezen tudták lokalizálni a tüzet, mely a száraz időben óriási gyorsasággal terjedt. A házak biztositva voltak tehát a kár egy része meg fog térülni, azonban a lakók, akiknek minden butora a tüzben pusztult el semmiféle kárpótlást nem fognak nyerni. A tüz keletkezésének oka gyujtogatás. — A szénaraktár tulajdonosát ugyanis háromévvel ezelőtt zsarolta Orosz Gábor amiért el is itélték őt. A büntetéskor Orosz megfenyegette Glücköt s azt mondta, hogy ha őt valaki elfogja itéltetni, annak a házát felperzseli. Valószinü, hogy a szénaraktárt Orosz gyujtotta fel. A vizsgálat még mindig tart. — Tegnap a tüzkárosultjai közül özv. Mercsányi Györgyné felkeresett minket s előadta, hogy a mindenét elpusztitott. Kéri a jószivü adakozó embereket, hogy könyörüljenek meg rajta és családján és segitsék őt meg némi adományaikkal.

* **A villamáramfogyasztók figyelmébe.** A városi villamosmü ezuton közli az áramfogyasztókkal, hogy a kapcsoló tábla kibővitési munkálatai miatt ma, vasárnap, május 24 én déli 12 órától 1 óráig, valamint a jövő hét folyamán mindennap déli 12 órától 1 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog.

Női divat terem. Van szerencsém a nagyérdemü hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy nálam készülnek a legkényesebb igényeknek megfelelő zsaket kosztümök, ugy szintén francia toilettek a legszebb kivitelben. A nagyrabecsült hölgyközönség szives megrendelését kérve, vagyok kiváló tisztelettel,

Neuländer D. Dezső angol és francia női divatterme

Nagy-Körös-utca 3. szám.

Vidéki meghivásra saját költségemen azonnal kiutazom. Legmodernebb szabas és minden időben a legujabb divatlapok.

* **A gazdátlan pénzek.** Az adóhivatalban évek óta hevernek pénzek anélkül, hogy azok kamatoznáóak, vagy valaki azok felvétele iránt ott jelentkeznék. Ezek a pénzek a tisztviselők fizetéséből letiltott összegek. A számvevőség most jelent a gazdátlan pénzekről. A jelentés szerint 1903, óta van ott 204 korona Kiss József volt árvaszéki ülnök fizetéséből, Chrisztó Miklós fizetéséből 324 koroaa 22 fillér és Hinczinger Gusztáv járási irnok fizetéséből 53 korona 09 fillér. A pénzeket évről-évre kimutatták a számvevőségnél; mint fölösleget azonban azok, akik részére le lett az tiltva, még mindig nem jelentkeztek. Most a számvevőség nem akarja tovább kezelni a pénzeket s kéri az alispánt, hogy a fenti összegeket helyezzék birói letétbe.

* **Vetitő-estély.** A nagyváradi mükedvelő fényképezők köre ma, vasárnap, május 24 én délután fél 6 órakor, a tüzoltó-őrtanya nagytermében közgyülést, ezután pedig vetitő estélyt tart, amikor 50 darab Dispositivet vetitenek. Vendégeket szivesen lát az elnökség.

* **Öngyilkos katonaszökevény.** Rácz József 23 éves pocsaji legényt katonának sorozták be s Gyulafehérvárra osztották be. A legény nem tudott megbarátkozni a katonai élettel s állandóan haza vágyott. Katonáéktól azonban nem lehet olyan könnyen haza-haza rándulni s ez fájt a legénynek nagyon. A mult évben mikor haza kérezkedett nem engedték el s e miatt elszökött. A katonai hatóság azonban elfogatta s haza szállittatta Gyulafehérvárra, ahol szigoru büntetést mért a szökevényre. Két napja szabadult ki a fogságból Rácz József s szabadságának második napján már megint elfogta a szülőföld utáni vágy. Tegnapelőtt este elhatározta, hogy megint megszökik. Elhatározását be is váltotta és Pocsajra utazott. Tegnap délelőtt érkezett oda. Tegnap meglátogatta összes rokonait aztán levetette a katonai egyenruhát és a saját ruháját vette fel. Legutóljára nagyanyjához ment bucsuzni. Az öregasszony szivesen látta unokáját. Egy rövid ideig egyedül maradt a legény s ezt az időt arra használta fel, hogy véget vessen életének. Mikor tudniillik magára maradt a szomszédos kamarába ment be s ott egy kötél segitségével felakasztotta magát. Az esetről értesitve lett ugy az ügyészség, mint a katonai hatóság.

* **Kézügyességi tanfolyam tanitók részére.** Az országos kézimunkára nevelő egyesület a jövő január hóban egy hónapra terjedő kézügyességi tanitó-tanfolyamot szándékozik rendezni Nagyváradon. A tanfolyamon a tanitók a famunka, agyag és papir dolgok készitését sajátitanák el, hogy azután az iskolákban tanitsák s a tanulókat a kézügyességre oktassák. A tanfolyamon legalább 60 tanitó és tanitónő venne részt. Az egvesület kéri, hogy a tanfolyam költségeit: 1995 koronát Nagyvárad városa fedezze.

* **Szenzációs mozgófénykép-előadások a Bazár-Kertben.** A nagyváradi közönség lelkes támogatásával honorálja az Edison Szinház kitünő ötleteit, a melylyel ujjáteremtette a népszerü Bazár-Kertet, a legjobb és legkényelmesebb nyári szórakozó helyet, a hol minden este remek müsorral mozgófényképes előadásokat rendez. A közönség szeretettel karolta fel az érdekes, szabad égalatti előadásokat s szivesen tölt pár kellemes órát a hüvös, udvarkert akáciái alatt. A frappáns, hatásos uj müsoron, a mit ma vasárnap délután 3 órától 6 ig félhelyárak, 6 tól 9-ig rendes helyárak mellett az Edisonban; 9 órától pedig a Bazár-Kertben mutatnak be. mesésen érdekes ujdonságok szerepelnek. Oriási tetszést kelt a Vasuti katasztrófa borzalmas részletekben bővelkedő képe a »Két testvér« cimü megható dráma, a melyben egy tengeri vihar rémes látványa jelenik meg a hatalmas vászonon, a »doni Kozákok« cimü grandiózus katona kép, a világ legkiválóbb lovassaival s a »decasville bánya« gyönyörü felvétele s a kacagtaró bohózatok egész sora. A kertben kitünő cigányzene.

* **A hét humora.**

Barátnők közt.

— Milyennek találod az Ilka vőlegényét ?
- Kezdetnek nem rossz épen.

*

Kóser.

Tanitó: Mondj valmi ijesztőt.
Kóbi; A viz.

*

Csendőr: Maga itt a tilosban fürdött,
Számir Wie hájszt? Hiszen nem látszik rajtam!
Csendőr: Magán nem, de a vizen.

*

Első gondolat.

Nő: Egy fogam kiesett.

Férj: Mennyire örülhet, hogy megszabadult a nyelvedtől!

(*Deres.*)

*

A nvgy meleg hasznа.

— Wekerle igazán örül ennek a nagy melegnek.
— Mért?
— Mert igy tán könuyebben kiizzadjuk a tiszti fizdtések fölámelését.

*

Neguyugtatás.

Fogorvos? Hogy mer maga fogat huzni az én távol létemben.
Szolga: Kérem az csak olyan paraszt volt, nem érti az!

*

Gyász.

— Hát téged mi lelt, gyászfátyolt tétetsz a pezsgőre ?
— Meghalt a nagynéném!

*

Életcél.

— Én csak pénz nélkül házasodom — tudniillik, ha majd már semmi pénzem sem lesz.

(*Kakas Márton.*)

* **Üdült veselobnál** a béziásfürdői »Phönix» vizzel való ivókura igen hatásosnak bizonyult A buziásfürdői »Phönix« gyógyviz ha ása erös vizelethajtó tuljajdonságában rejlik, részben pedig abban, hogy mész- és vastartalma folytan a test nedveit átalakitja és a vizeletfehérnye mennyisét csükkenti vagy eltnnteti. Már rövid kura után a vejetáji fájdalom megszünik és a vizeletből a vér és fehérnye el'änik. — Idült veselob gyógyitásánál kiváló szerepet játszanak a buziásfürdői szénsavas fürdők, melyek a sziv müködésének javitásával lényegesen hozzájárulnak a kedvező gyógyeredmény létrejöttéhez. A buziási »Phönix« viz kapható gyógyszertárakban, drogeriákban és minden jobb füszerüzletben.

* **Fontos mindenkinek,** hogy elolvassa hirdetéseinket, a kiadóhivatal kéri olvasóinkat, hogy esetleges bevásárlásainál lapunkra hivatkozni sziveskedjenek.

* **A köröspartí** komló-vendéglő teljesen ujonnan berendezve megnyilt. Pormentes kert. Pazar fényes kivilágitás. Fajborok, állandóan frissen csapolt sör. Minden este cigányzene. Reggelig nyitva.

* **A Nemzeti Szálloda** kerthelyiségében minden este mozgóképek. Kedvezőtlen idő esetén fedett helyiségben.

* **A bécsi »Das Kind«** kiállitáson meglepő eredményekre jutott dr. Faerber gyermekorvos 36 gyenge gyermeknél, kiket »Energin« esukamájolajcsokoládéval táplált. 6 heti kura alatt az eddig étvágytalan, beteges gyermekek szüleiket folyton ennivalóért zaklatták, erőre kaptak és hizásnak indultak. Volt olyan is közöttük, ki 4 hét alatt 3 és fél kilót hizott.

* **Pagliano-Sirup**. Az egyedüli valódi, világoskék *Girolamo* Pagliano védjegygyel ellátott Pagliano Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztitó szer, Pagliano-Sirup, folyékony és poralakban 1838. óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kitünő orvosi rendelésre enyhén müködő hashajtószer mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztitóan hat. Rendelések cimczendők: Giralamo Pagliano tanárhoz, Florenz (A 48.) via Pandolfini.

* **Gyógyszertár a Félixfürdőben.** A Félixfürdő fejlődésében jelentős esemény történt. Megnyilt *Kovács* Béla gyógyszertára a fürdőben. A Félixfürdő ezzel is ujabb lépéssel haladt arra, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégitse. A gyógyszertár tekintettel a fürdő nagy látogatottságára, egyike lesz a legforgalmasabb patikának.

x **MOLNAR H. Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.**

x **Legdivatosabb nemez és szalma kalapok három koronától kezdve REICHARD áruházában kaphatók.**

SZINHÁZ.

Heti müsor.

Vasárnap délután: Aranyvirág, este Tündérszerelem.

Hétfő: Igazság. A Góth pár és Szerémi Zoltán vendégfellépte.

Kedd: Igazság. A Góth pár és Szerémi Zoltán második vendégfellépte.

Szerda: Igazság. A Góth pár és Szerémi Zoltán harmadik vendégfellépte.

Csütörtök délután: Tanitónő; este Gül Baba Károlyi Leona ünneplése.

Péntek: A zárda csillaga Váradi Aladár operettje.

Szombat: A zárda csillaga Váradi Aladár operettje.

Vasárnap délután: Szabinnők elrablása; este Megváltás felé szociális dráma.

—

A Góth-pár vendégjátékai A hét első három estéjén a Vigszinház három kiváló müvésze kezdi meg vendégszereplését. Góth Sándor, Góthné Kerjész Ella és Szerémi Zoltán jönnek Nagyváradra. A Góth-pár legujabb szen-

Waldman Ernő Diszmü, gyermekjáték, utazó, sport, öv és toalete különlegesség üzlete Rákóczi-ut (Szent István-palota.) **MEGNYILT**

zációs alakitását mutatja be a Vigszinház egyik legizgatóbb sikerü, hatalmas drámájában: az Igazságban. A három este eseménye lesz a szinháznak, amennyiben Góthék müvészete ebben a darabban érvényesül a legelementárisabb erővel. A vendégszereplések bérletszünetben történnek s a jegyeket már ma, vasárnap ki lehet váltani a szinház nappali penztáránál. A bérlők jogait figyelembe veszi a pénztár, de a ki nem váltott jegyeket az előbb jelentkezőknek elfogják adni.

Károlyi Leona ünneplése. Károlyi Leona müvészetét csütörtökön fényes ovációban fogják részesiteni nagyszámu tisztelői. A szinház bérlő közönsége készül a nagy arányu óvációra. A kiváló primadonna, aki annyi gyönyörüséget szerzett nemes énekmüvészetével a nagyváradi szinházi közönségnek, csütörtökön a Gül Baba Gábor diákját fogja eljátszani. Ebben a szerepben gyönyörüen érvényesül Károlyi Leónna temperamentuma, énekmüvészete, előadás módjának minden finomsága. A primadonna ovációjára nagyban készülődnek a szinházjáró közönség körében s több meglepetés várható.

IRODALOM.

Kis pajtás 39 ik száma változatos, kedves tartalommal jelent meg. Cimkép kedves, buzgó kis csoportot mutat be, első áldozó kis pajtásokat. — A babatündér. Irta: Michnay Gyuláné. Korba Mihály rajzai. — Horgászó gyermekek. (Vers.) Irta: Nihil. — Piroscsákós kis kokas. Domonkos István kedves gyermekverse. — Dühös cica. Egész oldalas humoros kép; mulattató jelenetek. — Májusban. Alkalmi szindarab a madarak s fák ünnepségére. Irta Pintér József. — Esengés. Egész oldalas kedves kép. — Egy fiu naplójából. Irta Nagy Zoltán. — Gyermekhirek. — Fejtörők megfejtése. Közel háromszáz megfejtés, 20 jutalom kisorsolása. — Csöppike Csanika postája, stb. Az elevenen megszerkesztett gyermeklap rövid fönnállása óta beigazolta, hogy a gyermeklelkeket tudja és akarja hasznosan és kellemesen szórakoztatni. Legolcsóbb, mert egész iskolaévre csak 6 kor. Cim: »Kis Pajtás«, Budapest, VII., Thököly-ut 16. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

EGYESÜLETEK.

A Népnevelési Egyesület Közgyülése. A »Biharvármegyei Népnevelési Egyesület« évi rendes közgyülése folyó hó 31-én, vasárnap, délelőtt 11 órakor Nagyváradon, a vármegyeház nagytermében fog magtartatni, mely közgyülésre az egyesület tagjait tisztelettel meghivom. A gyülés tárgyai:

1. A választmány jelentése az egyesület 1907. évi müködéséről.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése.
3. Az 1908. évi költségelőirányzat.
4. Esetleges inditványok.
5. Sorsolás utján megürülendő 18 választmányi tagsági helynek választás utján való betöltése.

Nagyvárad, 1908. május 11.

Dr Miskolczy Ferenc,
egyesületi elnök.

IPARÜGYEK.

Felhivás a t. tanonctartó iparosokhoz. Az Országos Gyermekvédő-Liga a nagyváradi Iparostanulók Otthonát a jövő tanév kezdetével egyelőre 40 tanuló részére megnyitja. A tanulók az Otthonban teljes ellátásben (élelem, lakás, iskoláztatás, ruházat) részesülnek; vasárnap az iskolai idő és az ebédidő kivételével mindennap reggeltől estig a műhelyben az iparosmester vezetése és felügyelete alatt állanak. Azirányt keresem meg azon t. iparosokat, kik tanulókat az Otthonból szegődtetni kivánnak, hogy eziránti óhajaikat és feltételeiket alulirott ipariskolai igazgatónál junius 5-ig tudatni szíveskedjenek. Nagyvárad, 1908. május 25-én. *Szütz* Izsó miniszt. iparokt. felügyelő.

ÁVIRATOK.

Aehrenthal és Schönaich lemondása.

Bécs, május 23. Aehrenthal báró és Schönaich miniszterek tegnap beadták lemondásukat. A király a lemondásokra vonatkozólag fenntartotta határozatát. Hir szerint a két miniszter azért mondott le, mert megigérték, hogy a tiszti fizetéseket 1908-ra visszamenőleg fogják megszavaztatni, de ezt nem tudták beváltani. A király legfelsőbb kéziratban fogja salválni a két minisztert. A kéziratban az osztrák parlament előtt bizonyitani fogja, hogy a miniszterek mindent elkövettek igéretük beváltására.

A franciák Tuniszban.

Páris, május 23. Az egyesült szocialistak kamarai csoportja megbizta Jaurést, interpellálja meg a kormányt ama panaszok ügyében, amelyeket a tuniszi bennszülöttek emelnek a francia hatóságok ellen bizonyos visszaélések miatt, amelyeket ezek kisajátitások foganatositása alkalmával elkövettek.

Az angol király és a cár.

Pétervár, máj. 2. Immár teljesen bizonyos, hogy Edvárd király junius 12-én fog Reválba megérkezni. A király a Viktoria and Albert yachton, Alexandra királyné, Viktoria hercegnő és Hardinge államtitkár kiséretében utazik és esetleg a jelenleg Londonban időző pétervári angol nagykövet is elkiséri. A cár a cárnéval és valószinüleg az özvegy cárnéval is a Standard-jachton, egy torpedóraj élén elébe megy a cárnak. A látogatás három napig tart.

Perzsia és Oroszország konfliktusa.

London, máj. 23. A Times jelenti Teheránból: Perzsia és Orosz parancsnok ultimátumát, mely a Deliaduner-törzsek példás megbüntetését és kárpótlási összeg fizetését követeli, ignorálta. Az ultimátum huszonnegyedikén délben lejár és igy itt nagy aggodalmakat táplálnak. Komoly eseményeket várnak. A kormány visszalépett.

Uj főhercegi udvarmester.

Salzburg, május 23. Thun-Hohenstein Károly grófot Lajos Viktor főherceg főudvarmesterévé nevezték ki. A főherceg, aki mellé eddig csak egy kamarai előljáró volt beosztva, legközelebb külön udvartartást kap.

Verekedő képviselők.

Lisszabon, május 23. Ugyanazon okokból, amelyeknél fogva Martin Carvalno volt miniszter és Alfonzo Kosta képviselő között verekedés keletkezett, a képviselőház folyosóján Vilheiro Hargas, a Diario Illustrado igazgatója szintén összetüzött Alfonso Kostával. Mindketten könnyebb sebesüléseket szenvedtek.

Igazságszolgáltatás.

A dánosi rablógyilkosság.

— *Huszonnyolcadik nap.* —

Dr Elek Mór, Kuna védője került a védők közül sorra.

Az elnök háromnegyed tiz órakor nyitja meg a tárgyalást és fölhivja dr Elek Mórt védőbeszéde elmondására.

A beszéd alatt Kuna törülgeti a szemeit! Egy pillanatra föltekint, ugylátszik sir.

A védő előbb kifejti, hogy ezek az emberek nem kultiválódtak, amióta eljutottak Európába ősi hazájukból. Egy szabad faj degenerált utódai ők, akiknek a kátéjában benn van a lopás, a rablás, a tulajdonukat védő emberek eldöngetése. De a gyilkosságra nem vetemedik a cigány. »Elni nem szabad, aki el, az akasztófát nyer,« ez egy cigány közmondás. Kunánál nem találtak egyetlen bünjelt, Kunát egy csomó tanu nem is látta, őt fel kellene menteni, bár azt nem is kivánom, jóllehet ő volt az egyetlen, aki dolgos volt. Tanuk bizonyitották, hogy azon időben a szénahordás körül napszámoskodott.

Tuta is lehorgasztott fejjel ül, nagyon sir, folyton a szemeit töröli.

— Kuna ellen, — folytatja dr Elek — csak az a tanubizonyság, hogy vett egy revolvert félesztendővel a tett elkövetése előtt. Ez kevés bizonyság. Halált ilyen gyöngén megalapozott bizonyitékokra nem lehet kimondani.

Elek után Veigelsberg Viktort, Trokár Marcsa védőjét szólitja beszéde elmondására az elnök.

Veigelsberg nem akar abba a hibába esni, hogy megismételje mindazt, amit védőtársai mondtak. Csak általános szempontokat fog itt felhozni. Hogy az itt felhozni. Hogy az tt kialakult közvélemény alól kiszakitsak magukat az esküdtek, ahhoz nagy önvizsgálat kell.

Értesitem a n. é. közönséget, valamint igen tisztelt megrendelőimet, hogy a

tavaszi- és nyári idényre

angol skót és belföldi szövetkülönlegességeim megérkeztek.

Fischer Márton uri divat szabó

KERT-UTCA 1. SZÁM. (Szent László-tér sarok.)

Pontos kiszolgálás. Modern szabás.

NYILTTÉR.

Dr. FEHÉR MÁRTON

ügyvédi irodáját

Nagyváradon, Rákóczy-ut 9. sz. alatt (volt Bartsch-ház) megnyitotta.

A legjobb kutyakalács volt és marad a **Fattinger** féle **Kutya-Kalács**, mely az összes e fajta tápszerek közül a legjobb összetételü és táperejü. **50 kg. 23. — K., 5 kg. bérmentve 3. 20. K. Fattinger**-féle **Puppy-Bisqnit** kölyök kutyák részére. 50 kg. 26. — K., 5 kg. bérmentve 3. 50 K. Árjegyzéket bérmentve küld **Fattinger's Patent Hundekuchen und Geflügel-futterfabrik, Wiener-Neustadt. 250-nél több első dij.** A Fattinger-féle tápszer állatorvosi ellenőrzés mellett készül.

KÖZGAZDASÁG.

A kié a föld azé az ország.

Evtizedekre menő tanulmányozás és munkálkodás előzte meg és juttatja kezünkbe «A kié a föld, azé az ország« cimü röpiratot, amely munkában a »Porszem« álnév alá rejtőző szerző, azzal a régen vajudó s már mintegy tengeri kigyó módjára fejlődött aktuális kérdéssel foglalkozik, amely egész közgazdasági és államipolitikai életünket lekötni látszik: hogy t. i. társadalmunknak miként volna lehetséges gazdaság-politikai téren egészségesebb irányban haladni.

Munkájának főalapeszméje az, hogy Magyarországon mindenekfölött okos és czéltudatos állampolitikai, gazdasági és különösen viszonyainknak megfelelő magyar birtokpolitikát kell és pedig lehetőleg azonnal végrehajtani.

Szerző azt fejtegeti, hogy ha ezen a téren a szükséges és sokszor hangdztatott gazdasági reformok mielőbb megvalósulhatnak, azaz igazi magyar nemzeti politikát leszünk képesek inaugurálni — alap és erő van hozzá, legfeljebb sokaknál még csak a hazafiui jóakarat hiányziák, ez pedig talán még jobban megváltozik, — akkor a nemzetiségi villongások is mintegy önmaguktól megszünnek és a fekélymódra mutatkozó ama kinövések, a melyek a bevándorlók nyomán fakadtak, minden nagyobb orvoslás nélkül bizonyára könnyen el is enyésznek.

Az érdekes müvecske, a melynek bizonyára sok olvasója lesz, Budapesten, a Hornyánszky Viktor nyomdájából került ki s minden könyvkereskedésben megszerezhető; ára 2 korona.

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 28.

Buza okt.	50 kilogrammonként		11.08
Buza ápr. 1908	—	—	09.95
Rozs ápr.	—	—	10.02
Zab ápr.	—	—	91·11
Tengeri máj. 1908.	—	—	7.32

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 23.

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	403.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti	részv.	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. május 23.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	—	81.25
Magyar földtelherment. kötvény 4. sz.			92.—
Horvát-szlavon földtelherment. kötvény			95.—
Magyar nyeremény sorsjegy kölcsön			185.
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön			140 —
Osztrák járadék papirban	—	—	91 57.
Osztrák járadék ezüstben	—	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	—	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1780.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	260.73
Osztrák magyar államvasuti	részvény		69550
Magyar hitelbank-részvény	—	—	633.50

Kosárkiállitás Nagyváradon. A biharmegyei gazdasági egyesület a tél folyamán Ugrán, Beregböszörményben, Csökmán és Mezősason tartott háziipar tanfolyamokon készitett kosarakból Nagyváradon az egyesület székházának alapzat helyiségében (Városliget) folyó évi május hó 31-én és junius hó 1-én kiállitást és vásárt rendez. A kiállitáson bemutatás és előadás alá jön, mintegy: 1000 drb. ruháskosár. 400 drb. karkvár, 30 drb. fáskosár, 14 drb. utazókosár. 4500 drb. gyümölcsszállitókosár, 250 drb. takarmányozókosár. A kiállitás mindkét nap reggel 8 órától eete 6 óráig lesz nyitvai mely idő alatt a kiállitás ingyen megtekinthető és a kiállitott tárgyak méltányos áron megvásárolhatók. Nagyvárad, 1908. május hó 23-án. *A biharmegyei gasdasági egyesület elnöksége.*

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Irta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.) (62)

V.

Szürke ködfelleg vonta be az eget s a már halványuló hold csillapját is elfátyolozta. Ábrándosan hangzott át a vizesés locsogása, a mint fehér-habosan a Quirinál dombjáról le, terra zról terraszra, az egyik medencéből a másikba zuhan. A szintelen reggel már kijózanitólag belederengett a holdas éj bübájába. Fény és árny elmosódott. Az egész világ egy félig elhajlott pastellkép kopott szürkébe játszó szinezetével birt.

A tábornok éles pillantása átkutatta a babérbokrokból előállitott alléeket, melyek soronként végig futnak a dombos kerten. A babérbokrokból örökzöld cserfák hatalmas sudarai emelkedtek ki, vadrózsával és vadvenyigével buján befutva. Itt-ott, a már elhalt zöldből valami fehér csillámlott elő. Odasietett — egy szobor volt, vagy egy virágbokor.

Rózsák és magnóliák leskelődve kandikáltak ki az ébredő természetbe. Minden más illatot tulárasztva, a narancsvirág bóditó lehellete vonult át a sirocco gőzein. Olykor, mint egy halk borzongás, mint egy elhaló sóhaj, egy alá-hulló virág sulya rezegteté meg a leveleket.

Az öreg urnak elakadt a lélekzete. Egyszer-kétszer elnyomott hangon bekiáltotta a szunnyadó kertbe. »Zinka, Sempály!« Nem felelt senki. Egyszerre, amint tovább rohant, a hires sarkophagfasorból halk beszéd nesze ütét meg fülét. Arra vette utját. A sürü lombon keresztül tört már a reggeli fény. Itt, egy padon, kéz a kézben, ült Zinka Sempályval, önfeledten, boldogan csevegve egymással. Zinka pillantotta meg először a tábornokot. Teljesen nyugodt maradt.

— Ah, bácsi nemde a mama keres, — kiáltá, — kérem, ne haragudjék! . . .

Istenem! . . . ezek a tulboldog, ártatlan szemek, melyekkel felpillantott hozzá! . . . Az ily tisztaság felett a siróccónak nem volt hatalma. Ő rá nem nehezedhetett a tábornok — de Sempályra annál inkább.

— Sempály! — kiáltá haraggal, — mi jutott eszébe?

— Elhatároztam végre, hogy boldog leszek — felelé az ifju bensőséggel, a lányka kezét ajkaihoz emelve. — Ez az egész.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Iris. Hogy lehet ilyen szép cimmel olyan rossz verset irni s ilyen rövidke versben annyi helyesirási hibát csinálni?!

Több városi polgárnak. Helyben. Ugyan azon tárgyról már van egy cikk mai lapunkban A beküldött közleményt a napokban azért közöljük.

A szerkesztésért felelős
Dr. VUOSKICS GYULA.

Szigligeti-szinház.

Nagyvárad, 1908. május 24-én.

Délután:

Aranyvirág.

Operette 3 felvonásban.

Este:

Tündérszerelem.

Daljáték 3 felvonásban.

Személyek:

Máté	—	Szarvassi Sándor
Rorbála, a felesége,	—	Kemány Ilona
Gergő, a fiuk	—	Asszonyi L.
Őrzse, leányuk	—	Lányi
Csalabér, bakter	—	Hajnal György
Csalaberné	—	T, Pogány Janka
Vizi király	—	Rajcsányi István.
Csilla, leánya	—	Diósi Nusi
Cincér, tücsök király	—	Kassai Károly

Cipők! Kalapok! A legtartósabb : kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

Jégszekrények Permetezők .. Gumicsövek .. TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében a »VASEMBERHEZ« Rákóczi-ut 9. Óváry-palota.

KOVÁCS JÁNOS
első rangu cukrászati speciálista
Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Városi telefon 806. Megyei telefon 120.

Füszer és csemege üzlet
Adorján palota. Szinház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacum petróleum 11 kr. Kivánatra házhoz szállittatik.
Wohl Albert.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez
a nyári idényre óriási választékban a legujabb divatu batisztokt, (Mideira) fehér és szines ruhavásznak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszekkel. Szép és divaos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmék.

BARTOS H. és TÁRSA
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazár-épület.
Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermekharisnyákban a legegyszerübbtől a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők!
Folytonos ujdonságok!
!!! Javitások gyorsan eszközöltetnek !!!

Fővárosi izlés.
Blous és **Pongyola** Kizárólag Vajda és Rónai cégnél Szent László-tér és Zöldfa utca sarok.

Fülöp István Európa szállodája.
Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyilott meg az **Európa remek herthelyisége**. Kitünő egészséges hegyi levegő. Villamos megálóhely. Telefon. Naponta pompás **cigányzene**. A vendéglős **saját te mésü, kitünő boraival, finom Dréher sörrel szolgál** a közönségnek. **Elsőrendü konyha**. A szoba árak igen mérsékeltek. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörü kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Pünkösdi vásár!
Óriási választékban nyakkendők, ingek, harisnyák, keztyük és napernyők meglepő olcsó árakban.
Klepfer Albert Teleky-u. 28.

A Kis-piacon KEPES DEZSÖ
órás és ékszerész üzletében a legolcsóbbae lehet órát, ékszert és gramofont pontosan, jotállás mellett javitani. Ugyszintén elismert a legolcsóbban csakis ott lehet mindenféle fali, zseb, inga-órákat es kina-ezüst tárgyakat beszerezni.
Szives pártfogást kér **Kepes Dezső**, NAGYVÁRAD, Kispiac-tér.

Szép kép keretet készitenek olcsón és gyorsan
SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében
Kossuth utca 2.
Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek nagy választek alpaca és China ezüst evőeszközökben.

CIPÓTH FERENCZ
Pannonia vendéglős kellemes téli kertjében és éttermeiben kitünő italok és ételekről gondoskodva van.
Mindennap zene.

SEBÖ IMRE könyv- és papirkereskedő
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT.

Fogak berlini és amerikai módszer szerint legjobb anyagokból, ép gyökerek benhagyásával készülnek intézetemben, huszonhatévi gyakorlatom alapján
özv. Dr. DEÁKNÉ Nagyvárad, Kossuth utca 2.

Lévay Márton
könyvkötészete, vonalzó-intézet,
:: és üzleti könyvgyár ::
Nagyvárad,
RÁKÓCZI-UT. (Saját-ház.)

PÁL SÁNDOR épület, portál- és mübutorasztalos.
Készitek bárminemü dolgokat pontos és szakszerü kivitelben és szolid árak mellett
Rákóczi-ut 10 sz Stern palota Szaniszlóutcai oldalon.

Paplan, madrác, szalmazsákok, paplanlepevő, párnahuzat toll állandóan kapható az **Agynemü raktárban**
Kossuth u. 12.
PREIS R.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók
Kalenda János cégnél
NAGYVÁRAD, Szent László-tér
(a Holdas-templom mellett.)
Ugyanott szakszerü javító mühely. — Telefon 245.

Védjegy: „Horgony!"
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka
egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, osúznál és meghülésekné, bedörzsölésképpen használva.
Figyelmeztetés. A Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegyyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—.80, K 1.40 és K 2.— és ugyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",
Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.
Mindennapi szétküldés.

Magyar királyi államvasutak.

99186—908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1909. évben esetle 1909—1911 szükséges kisebb értékü fém és vasnemü anyagok szállitásának biztositását óhajtván, ezirant pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi junius hó 17-ik délli 12 óráig beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi junius hó 16-án déli 12 óráig bebüldeneő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek valamint a mennyiségeket feltüntető kimutatások, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1908. május havában.

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A nagyváradi latin szertartásu Káptalan a székesegyházi énekkarba üresedésben levő két első osztályu sopranista állásra pályázatot hirdet 700—700 korona évi fizetéssel.

A pályázótól megkivántatik, hogy üde soprán hanggal rendelkezzék és lapról biztosan énekeljen. Jelentkezésekat elfogad Belczmay Antal székesegyházi karnagy.

A nagyváradi I. sz. Káptalan.

Magyar királyi államvasutak.

84438—908. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint *folyó évi julius hó 1-től* kezdve Doberlinből—Zágráb, Gyékényes, Wr. Neustarton át — Wien S. B.-ra gyorsvonatu közvetlen menetjegyek fognak kiadatni és pedig az I. osztályban 46.30 korona, a II. osztályban 31.30 korona áron.

Ugyszintén kiadásra fognak kerülni Wien S. B. ról Zágráb, Gyékényes, Wr. Neustadton át — Doberlin állomásra személyvonatu közvetlen menetjegyek, is melyek ára

az I. osztályban 40.40 korona,
a II. » 27.40 »
a III. » 17.70 »

Budapest, 1908. május 9-én.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik)

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időszakra

Egy szelvény 3·10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. stb, gyári árakon küld a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintakül, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Magyar királyi államvasutak

121.605 – 909. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1908. évi szeptember hó 1-től 1909 évi augusztus hó végéig szükséges mintegy 15.000 q repce olaj szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóságnak jogában állaud az átengedett mennyiségből 10 százalék erejéig többet vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető az egész vagy részmennyiségre is.

Az ivenkint egy koronás magyar okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lezárva és cég pecsétjével lepecsételve *legkésőbb 1908. évi junius hó 13-án* déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók vagy postán oda beküldendők

Bánatpénz gyanánt az ajánlatot anag értékének 5 százaléka legkésőbb *1908. junius hó 12-én* déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendö.

Sálitásra nézve mérvadók és kötelezök a 122,291—96 sz. általános anyagszálitási és a repceolajra vonaakozó 111.330—901 számu kü önleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállitásra vonatkozó egyébb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltátnak mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál valamint az ületvezetőségeknél megtekinthető.

Ezen ajánlati felhivást az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltárszerzési szakosztály ingyen adja ki. vagy kivánságára postán is elküldi.

Budapest 1908. május hóban.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

99745—908. sz.

Pályázati hirdetmény.

(cérnák, nemez, különféle vásznak, selyemkelme, zsávoly függönyszövet, nyirott futószőnyeg, linoleum szőnyeg és pénzcsomagoló zsákok szállitása iránt)

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a fent megnevezett anyagokból 1909., esetleg 1910. és 1911. években felmerülő szükségletének biztositása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok *1908 évi junius hó 11-ig* beterjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó 72609—92. számu részletes feltételek, ugyszintén a 122291—96. sz. általános szállitási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szekosztályánál (Budapest VI., Andrássy-ut 73 szám, II. emelet, 8. a.) valamint minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a megállapitott ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta utján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános szállitási feltételek minden példányáért 50 fillér, a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta utján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1908. május hóban.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

22027—908. sz.

Pályazati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak mühelyei részére szükséges 60 köbméter száraz legalább 3 éves diófa palló szállitását biztositani kivánja s annak szálitására nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi május hó 27-én déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73 sz. II em. 43 a.) benyuttandók, az 5 százalékos bánatpénz pedig f. évi május hó 26-án déli 12 óráig budapesti főpénztáránál (VI., Andrássy-ut 75) leteendő.

A részletes pályázati felhivás, nem különben az ajánlat tételre használandó ajánlati minta melyben az anyag mennyisége és méretei fel vannak sorolva, alulirott igazgatóság anyag és beszerzési szakosztályánál valamint az üzletvezetőségeknél is megszerezhetők.

A 122291—96 sz. általános valamint mühely célokra szükséges fák szállitására vonatkozó 82144 98 sz érvényben különleges szállitási feltételek a magyar királyi államvasutak valamennyi üzletvezetőségénél megtekinthetők és a budapesti nyomtatványtárnál (VI., Andrásy-ut 73—75 sz.) a vételár (általános feltételek 50 fillér, különleges feltételek 30 fillér) lefizetése mellett beszerezhetők, de a posta utján is kaphatók, ha a vételáron kivül posta költség fejében 20 fillér nevezett nyomtatványtárhoz beküldetik.

Budapest, 1908. évi április hó.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

5580—908. sz. — 4396—908. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbizás folytán nyert megbizás folytán az alábbi munkálatok munkálatok vállalatba adása cőljából a f. évi junius hó 9-én a városház bizottsági termében d. e. 10 órakor nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. A várad-váraljai fiu és leány iskolának tervszerinti kibővitése, — az előirányzati összeg 16583 kor. 22 fill.

1. A Széles és Uri-utca sarkán levő fiu iskolának terv szerinti kibővitése, — előirányzati összeg 18590 kor 19 f.

3. A büdös árok rendezése céljából szükséges földalatti beton csatorna elkészitése a vonatkozó tervek szerint, — az előirányzati összeg: 25900 kor.

4. az iskolák épitése junius hó 15-én megkezdendő s 908 szeptember hó 1-re befejezendő, — csatorna épitési munkálatok legkésőbb junius hó 1-ig megkezdendő és 1908. október 1-ig befejezeedők.

Bánatpénzül az előirányzati összeg 5 százaléka teendő le. — A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesitett másolata csatolandó az ajánlathoz, A bánatpénz kézpénzben, vagy óvadékképes érték papirokban tehető le.

Ajánlatok csak irásban alulirott küldöttségi elnök kezéhez 1908. junius hó 9-ik napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. — Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerüen kiállitott és pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelzezett és közvetlenül, vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. — A boritékon megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A fentl vállalatokra vonatkozó feltételek, költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alat megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetmény, az árlejtési feltételeket költségvetéseket és terveket ösmeri és azokat magára nézne kötelezőknek elfogadja.

A közszálitási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos müszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevére feltétienül kötelező.

Az 1, 2, és 3 pont alatt felsorolt munkálatok csak egy-egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munka nemekre tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, mig az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyujtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállitó képességüket és megbizhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatunk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott áraara tekintetnélkül szabadon választhasson esetleg ujabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1908. május hó 22-én.

Komlóssy József,
jog és gazdasági tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.

Közgazdasági Bank r. t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.

Telefon 742. **Telefon 742.**

Hitelt nyujt váltóra, folyószámlára, értekpapirra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

kamatozás mellett a betét napjától számitva. (Betét kamat-adót a r.t. viseli.)

Takarékosság előmozditása céljából forgalomba hozta **Seifmen-féle takarék persolyeit,** melyek már is nagy népszerüségnek örvendenek. Ily persolyek 6 korona betét lefizetése ellenében a pénztárnál kaphatók.

Intézetünk elvállalta hazánk egyik legtekintélyesebb életbiztositó intézetének: a Magyar Élet és Járadék Biztositó Intézet, mint szövetkezet vezérképviseletét.

Cheque számla szám 21.261.

tisztelettel:

Közgazdasági bank részvénytársaság.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztitószer. Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állitja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjonb és legbiztosabb hashajtószer. mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménynyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszertárban kapható. Megszüntetl a székrekedést s annak következményeit, mint vértorlódás a fejbe stb., előmozditja az anyagcserét s vértisztitóan hat bőrkiütések. csús, köszvénynél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A. 48.) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F Herzig, Wien, VII. (A. 48.) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak főlerakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek.

255 1—9

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktáramban nagy választékban vannak 252.

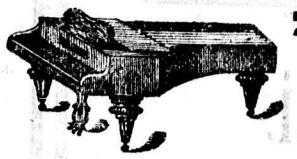

ZONGORÁK
és
PIANINOK

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugy szintén

havi bérletre igen olcsó árban

számitva. — A nagyérdemü közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Friedländer I. Izsó

angol uri-divat szabó

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 14.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemü közönséget, hogy a **tavaszi és nyári idényre** a ruhaszövet különlegességeim megérkeztek és azokból állandóan nagy raktárt tartok. Kivánatra mintákat házhoz küldök

Angol, skót és belföldi különlegességek.

Pontos kiszolgálás. ═══ Modern szabás.

Izléses munka.

GLEICHENBERG KLIMATIKUS GYÓGYHELY. : Stájerország. :

Nyári évad: Május 15-től október 1 ig

Félalpin jellegü legkedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavalatok: légzőszervek, (hurut, aszthma, emphysema,) szivizom betegségei, idegbajok, rekonvalescentia.

Gyógyeszközök: inhalációs és pneumo-terapie, szénsavas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógygimnásztika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johannis kut, Klausenforrás.

Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik a fürőigazgatóság.

210

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és diszitő műhelye Nagyvárad, Fő-utcza 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő uri szoba és szalon berendezések, mindennemü modern styl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkivül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Magyar királyi államvasutak.

92988 - 808. sz.

Hirdetmény

Uj személydijszabás életbeléptetése.

A szatmár—mátészalkai helyi érdekü vasuton a megnyitás napján zónarendszerü személy- és podgyász dijszabás lép életbe.

Ezen dijszabás a magyar királyi államvasutak dijszabásárusitó irodájában (Budapest, Bsengery-utca 33.) 20 fillérést kapható.

Budapest, 1908. május havaban.

Az igazgatóság.

Uj butor nagyraktár!

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy saját

kárpitos, asztalos, esztergályos műhelyünket és butortelepünket kibővitettük

és azt a mai naptól kezdve

Pelleyné és Schmidt

bejegyzett cég alatt fogjuk tovább vezetni. Minden törekvésünk oda irányul, hogy a legkényesebb izlésnek is eleget tegyünk. Araink igen szolidak. Szilárd munkánk és pontos kiszolgálásunkért több oldalról már is elismerésben részesültünk. Allami hivatalnokok és katonatiszt uraknak igen előnyös árt számitunk.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

Pelleyné és Schmidt

NAGYVÁRADON, Teleky-utca 24. sz.

Magyar királyi államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetőség

18574—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Győr állomására levő pályavendéglő bérletére az 1908. évi október hó 1-től számitandó 5 évi időtartamra, azaz 1913. évi szeptember hó 30-ikáig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és »Ajánlat a magyar kir államvasutak Győr állomásán levő vendéglői üzletnek bérbevételére az 18574. számhoz« felirattal ellátott, boritékba zárt és lepecsételt, nem különben a kellő okmányokkal (erkölcsi és vagyoni bizonyitvány, iparengedély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok *1908. évi junius hó 15 ének déli 12 órájáig* a magyar királyi államvasutak budapest jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalhoz (Budapest, Kerepesi-ut 3. szám) posta utján térti vevény mellett nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 1000, azaz egyezer korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nyujtandó üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál 1908. junius 14 ének déli 12 órájáig leteendő.

Értékpapirok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régibb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számittatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó egyéb felvilágositások ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, Kerepesi-ut 3. szám, I. emelet, 30. ajtó) vagy a győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megszerezhetők. Az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a pályázati feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül a felajánlott bérre szabadon választhasson.

Tájékozásul még megjegyezzük, hogy az I. és II. osztályu étterem, valamint a vendéglősnek átadandó lakás és konyha világitásáról illetve fütéséről a bérlő saját költségén tartozik gondoskodni, a III. osztályu étterem fütési és világitási költségét azonban felerészben a vasut viseli.

Budapest, május hó 13.

Az üzletvezetőség.

Áruraktáram összes cikkeit mélyen leszállitott árak mellett árusitom.

Helyiségek kiadók. **Helyiségek kiadók.**

Tessék az árak valódiságáról meggyőződni.

Czillér Imre, Rákóczi-ut 5.

257

Van szerencsém a n. é. uri közönség szives tudomására hozni, hogy a **tavaszi idényre** **a legdivatosabb angol szöveteim megérkeztek,** melyből a legelegánsabb ruhakat kedvező feltételek mellett készitek.

A. n. é. közönség szives támogatásáért esedezve vagyok kiváló tisztelettel

KISS ISTVAN, angol uri szabó

Szinház utca 4. (Adorján-palota.)

Élő virágokból:

menyasszonyi és mindenféle alkalmi csokrok, ünnepi koszoruk, gyászkoszoruk, felirattal vagy anélkül, ficuslevél és pálmalombokból,

ugyszintén gyászjelképek, szivkeresztek, horgony keresztek stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

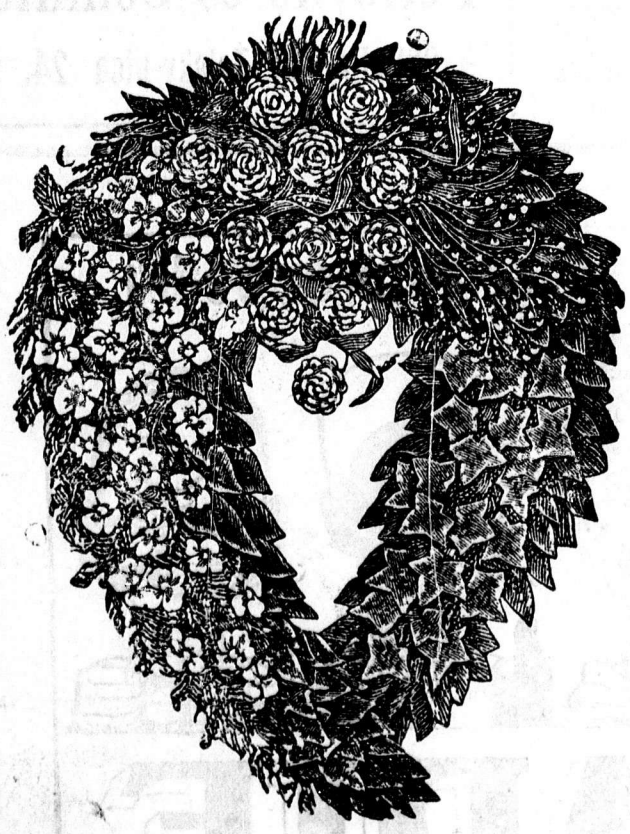

Csokrok menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármily alkalomra, szép berlini papirtartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig, selyemtartókban **rózsa** és **kamél iák** 8 frttól 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb mintájuak, a legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 frtig, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Gyászkoszoruk igen szép, tartós zöld és szép virágokkal diszitve 1—3 frtig.

Babérkoszoruk ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve 2 forinttól 10 forintig.

Kivánatra részletes faj- és árjegyzéket mindennemü kertészeti cikkekből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos cimet, valamint a rendelmény postán vagy vasuton szállittassék. Rendelésnél elég az, ha csak a küldemények utánvéttel küldetnek.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei mükertészet és rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Agárdi István mázoló és butorfestő

az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkésziteni, különösen **butorfestésekre** igen nagy suly fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkivül nálam házi szükséglethez kivánandó szinekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemü közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig iráuyomban tanusitott, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fiu tanuloul felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

189

Tisztelettel **Agárdi István,** mázoló és butorfestő.

Kapható minden elsőrangu vendéglőben és kávéházban.

Legjobbak a Moskovits czipők.

Kossuth-utcza 5.

24

Elsőrangu uj cukrászdát nyitottam!

Telefon 806. Telefon 806.

Rákóczi út 9. sz. Szövetkezeti üzlet mellett.

Hogy több felől emlitett tisztelt vevőimnek és a vidéki közönség b. óhajainak eleget tehessek üzletem a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem. — **Reggeli és ozsonna kávé, csokoládé és finom Luxus sütemények kávéhoz. Fagylalt jegeskávé hideg kávé. Finom friss különlegességek megrendeléseket mindenkor elfogadok 1 kor. tejszines tortákat mesés kivitelü Kugler sütemények.**

Valamint külföldi tapasztalataim a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlom. kiváló tisztelettel

KOVÁCS JÁNOS,
cukrászati specialista.

FŐ-ÜZLET: Rákóczi-ut 9. FIÓK-ÜZLETEK: Szent János-utca 38. és Rákóczi-ut és Sztaroveszky-utca sarkán, ifj. Popper József házában.
helyi és m. telefon 120. 225

Fogorvosi

és fogtechnikai müterem

Nagyvárad, Rákóci-ut

(Fő-utca) 22 szám.

Rendelés: d. e. 8—12-ig. d. u. 2—6-ig.

állami és városi hivatalnokok, valamint tanitók 20 % árengedményben részesülnek, **részlet fizetésre is.**

Rákóci-ut 22.

Fogorvosi és fogtechnikai müterem vezetősége.

209

Aranyozó!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **szalon és templon aranyozó mühelyemet Nagyvárad, Kossuth L. u 3. sz.** Biharmegyei Takarékpénztár épületéből

Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. sz. az Orsolya szüzek uj bérpalotájába helyeztem át.

Midőn ezt becses tudomására hozom mélyen tisztelt megrendelőimnek, legyen szabad megemlitenem, hogy elvállalok rajz szerint egyszerü kiviteltől a legdiszesebb kivitelig; Oltárokat, szent sirokat, iccon osztászokat, templom berendezési részeket tatarozásokat Továbbá szalon-butor, kávéház, torony-tetőzet, sirkőbetük, tükör és kép keret aranyozását, azonkivül minden e szakmába vágó munkák készitését, javitását, valamint szobrok kijavitását, és festését.

Ezután is minden törekvésemmel odafogok hatni, hogy nagyon tisztelt pártfogóimat és megrendelőimet megelégedésére szolgáljam ki és maradtam b. megerendelését kérve, kiváló tisztelettel

GYŐRY JÁNOS
szalon és templom aranyozó.

Kivánatra költségvetést készitek, vidékre saját költségemen utazok, hogy a felvállalandó munkát megtekintsem. 231

Tátray Sándor

vasöntő, épület és mülakatos mühelye

Elvállal épületvasalást, vizvezeték berendezést villanyvilágitási, closett- és fürdőszoba-fölszerelést, épület és sirrács készitést

valamint vasöntést, eszterga munkát, gyalulást, gőzkazán és mindennemü gépek javitását, gépalkatrészek, femperselyek, csapágyak, transmissiók öntését és megmunkálását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utcza 35. sz. a. 300

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmivelő eszközök, stb. stb

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

V., VÁCI-KÖRUT 32.

123

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszeben) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszthető jelzálogkölcsönöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27½, 32, 35, 40, 41, 44 ½ 50 évi törlesztésre.

Kölcsönkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9**, ki egyszersmind bővebb felvilágositást is nyujt.

170

Nyaraltatás.

A nagy érdemü közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy **szőrmeáruikat és a téli öltönyöket** nyaraltatás végett csakis szakmabeli egyéneknél méltóztassanak elhelyezni — hol kivánatra bármikor felmutatható legyen.

Nagy raktárom és üzletem a tüz ellen **biztositva van,** azért is kérem a nagyérdemü közönség szives bizalmát.

Nagyérdemü közönség figyelmébe ajánlom, hogy a nyaralást csakis szücshöz adják, mert csak az tudja gondját viselni.

Mély tisztelettel

Zimányi András,

képesitett szücsmester.

NAGYVÁRADON.

Szinház-utca 4 szám. Adorján-palota. 197

Pénz.

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósit, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való ***adás-vételét*** vagy ***bérletét*** a legsikeresebb eredménynyel közvetit.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27 **Telefon szám 424.**

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Nem hirdetünk

Végeladást sem

Kiárusitást

hogy régi divatból kiment árukat a közönség nyakába sózzuk, hanem az idény előrehaladása miatt az összes uj nyári áruk, mint

ruhavásznak batisztok delainek árait tetemesen leszállitottuk.

Vászon, fehérnemüek, és asztalnemüek, ugyszinten szőnyegek, függönyöknél az eredeti árakból 20 százalék engedmény.

Kedvező fizetési feltételek.

Posóáruk szine és minőségéért teljes szavatosság.

330

Kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannonia mellett

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Pável-utca 27. sz. a.

ujonnan épülő házban több

5, 4, 3 szobás lakás

a novemberi negyedre

kiadó.

Minden lakás parkettezve, villamos világ tással s a szükséges mellékhelyiségeken felül előszoba, fürdőszoba és cselédszobával van ellátva.

Felvilágositást ad a délutáni órákban:

Dr Mihelfy Lajos,

253 ügyvéd.

POVAZSÁN JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata

Nagyváradon, Városi bazárépület szinházi oldal.

Tervez és készit:

mindenféle erős és gyenge áramu **villamos munkálatokat,** u m.: **csengők, házi** és szabad távbeszélők, dynamók, motorok, ivlámpák, világitási és

:: villamháritó berendezéseket ::

lelkiismeretes kivitelben jutányos árban. Jótállás a teljesitett munkáért. Költségvetés dijmentesen.

Telefon 525.

257

BETON VÁLLALKOZÓ

szives figyelmébe ajánlom a T. K. épitész és épittető uraknak, hogy vállalkozom egyszerü munkáktól legdiszesebb kivitelig, ugymint Terrázó, vasbeton, cement, burkolatok. Rendelésre készitek márványutánzat, szokli vagy kör és függő lépcsőket, ugy Rabic falhoz gipsztáblák készitését cementből. Fürdőkád, vizmedencék és földalatti csatornák levezetését lelkiismeretesen és jutányosan készitek. Kész betoncsöveket eladásra tartok 10 és 15-ös 20-as 30-as belméretekben. A nagyérdemü közönséget értesitem, hogy levélbeni felszólitásra ugy vidéken, mint helyben készséggel megjelenek. Becses pártfogásukat kérve,

kiváló tisztelettel. 259

BODÓ SÁNDOR cementező-mester

Nagyváradon, Vitéz-u. 18. sz,

Uj fényképészeti és festészeti műterem Nagyváradon.

LEMBERT EDE

fényképészeti és festészeti műterme

mely a modern kor kivánalmainak megfelelően teljesen ujonnan épült Rákóczi-ut 8. szám a. (Fő u. Györffi-ház) **megnyilt.**

Műtermében készit:

Platin kepeket
Aquarelleket
Olajfestményeket

és régi képeket ujan uj masolatokat.

Elsőrangu kivitel ! 70

Nádor és Groszfeld cipőgyàrát

Bejárat Torna-utca 5. **Nagypiac-tér (Wégner-házba) helyezte át.** Helybeli és vidék telefon 63. 214

VILLAMOS és LÉGSZESZ

világitási berendezéseket, elektromotorok, Dynamogépek szerelését magánosok kastélyok és malmok részére. **Telefonok, jelzőcsengők, villàmháritók, ivlámpák, izzólámpák valódi Auerégők** szállitását, **ivlámpaszenek** pótlását azok **berakását,** berendezések jókarbantartását a legmérsékeltebb árak mellett elvállal 235

ifj. Stern Sándor cég

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

|| Költségvetések díjmentesen ||

egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Telefon szám 556.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsi Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. szeptember 15.s

Speciális gyógyfürdő szivbetegek részére,

női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kő- és fövénybetegségeknél, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkór, vérszegénység, görvény- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioktiv szénsavas sós és szénsava vasas források. Prospectust kivánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MÜVEK

kartelen kivül szállitatnak, azonnal bármily mennyiségü természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat a világhirü buziásfürdői szénsavforrásokból

Ossze nem tévesztendő mesterségesen előállitott kevésbbé kiadós szénsavval. 320

Megbizható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgönycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

Uj üzlet nyitás!

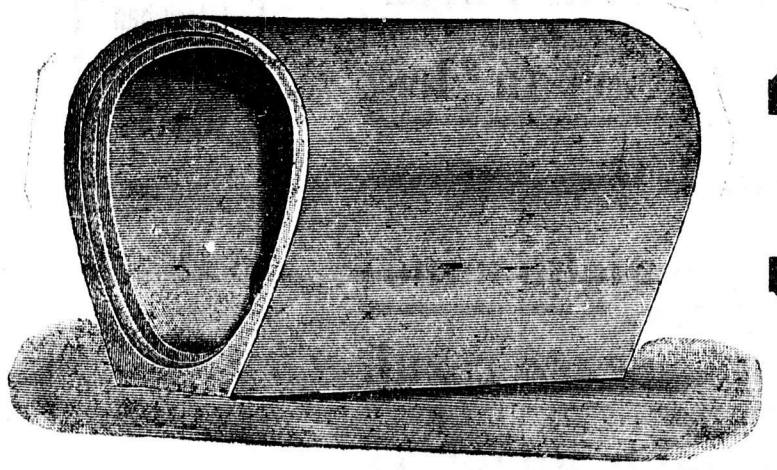

Spitz Sámuel

menyezett (Stuccatur) nádszövet cementáruk gyára és kavicsbányája.

Van szerencsém t. c. közönség b. tudomására hozni, hogy a Körös oldalon levö saját telepemen egy cementáru gyárat létesitettem. Készitek nagyon szép fedél cserepet többféle szinben. Ugyszintén cement lapokat. Továbbá minden méretü csatorna és áteresz csöveket ehhez való előfejeket is minden méretben. Ajánlom még saját gyártmányu nádszövetet, mely rozsda ellen rezezett sodronyba van szőve. Végül szállitok:

homokot, kavicsot, rostaaljat

iroda és raktár helyben saját igáimmal házhoz, vidékre vasuton. A t. c. közönség b. pártfogását kérve vagyok tisztelettel:

202 **Spitz Sámuel** Nagvásàr-tér Kereskedelmi Csarnok, volt Nádor-féle cipő üzlet helyiség

FIGYELEM!

Értesitem a nagyérdemü közönseget, hogy egy **helybeli előkelő kereskedőtől** sikerült vennem: szövet, lüszter, selyem, angol ruha vászon, zefir damaszt és vászon árukat és azt

a Haász Manó-féle árukkal együtt

Zöldfa-utcán, a Zöldfa-káváházzal szemben elárusitom.

Tisztelettel **Szabó Jenő.**

225 **Függönyök, szőnyegek, storok és ágygarniturák.**

Hatóságilag engedélyezett!!

1858–1908

Hatóságilag engedélyezett!!

Nagy végeladás.

A hatóságilag dijmentesen engedélyezett nagy végeladás Nagyvárad város tanácsának mai határozata folytán

ismét megkezdődött.

Interurban telefonszám 54.

Most már minden cikkben óriási készletem minden elfogadható árban lesz kiárusitva.

Ritka kedvező alkalom a legjobb minőségü árukat potom árban megszerezni.

Mütermemben a legfinomabb angol és francia ruhák szintén eddig nem létezett olcsó árban készülnek.

Interurban telefonszám 54.

Tisztelettel

Ifj. KOHN SÁMUEL

Nagyvárad, Bémer-tér.

251

Nyomatott a Szent László-nyomdában, Nagyváradon.